Jaargang 115. Zondag, 5 October 1856. No. 120.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De **Groninger Courant**, *Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen, wordt uitgegeven des* Zondags, Woensdags *en* Vrijdags, *terwijl de expeditie der Couranten, zoo in als buiten de Stad, den avond te voren geschiedt. De abonnementsprijs is* ƒ 3,00 *in het kwartaal, franko per post* ƒ 3,40. *Bijvoegsels en bijbladen worden bij de Courant gratis uitgegeven.*

DOORVOER van RUNDVEE.

De BURGEMEESTER van *Groningen* vestigt bij deze de aandacht van de belanghebbenden op de **CIRCULAIRE** van den Heer COMMISSARIS DES KONINGS van den 27sten September l.l., no. 13 *a*, opgenomen in het *Provinciaal Blad* no. 66 van dit jaar, betrekkelijk den **DOORVOER** van **RUNDVEE** door deze Provincie naar het Koningrijk *Hannover*.

Volgens die Circulaire wordt het Vee, dat aldaar als van Longziekte besmet of verdacht wordt beschouwd, bij de Grenzen teruggewezen en moet alsdan in dit Gewest verblijven, zoodat dan maatregelen noodig worden, om den Veestapel van dit Gewest voor besmetting door het bedoelde Vee te vrijwaren. Bepaaldelijk zal zoodanig Vee alsdan een geruimen tijd nadat het in de Provincie is binnengevoerd, aan de Grenzen in bewaring moeten gehouden worden.

Het zal dus zeer in het belang zijn van hen, die Vee in *Hannover* willen invoeren, dat zij zich vooraf een bewijs verschaffen, dat de invoer daarvan in dat Rijk zal worden gedoogd en dit bewijs bij het verzoek om vergunning tot doorvoer, aan den Heer COMMISSARIS DES KONINGS over te leggen.

GRONINGEN, 4 October 1856.

De Burgemeester van Groningen:
J. SLOT.

De COMMISSIE van ONDERWIJS voor de Provincie *Groningen* vergadert **Vrijdag** en **Zaturdag** den **17den en 18den October**, des morgens te acht uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*, om **RANGEXAMENS** af te nemen. Die zich dan willen laten examineren, gelieven hunne geboorteacte en een BEWIJS van GOED ZEDELIJK GEDRAG, benevens een van vroeger verkregen RANG (zoo zij dezen bezitten) vóór den **9den October** franko in te zenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun District.

GRONINGEN, 22 September 1856.

De Commissie van Onderwijs voor de Provincie Groningen,
Namens dezelve:
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*

Groninger STRAATVUILNIS.

PUBLIEKE VERKOOPING op WOENSDAG den 8sten October 1856, ten Huize van de Wed. KOOPS, te *Zuidbroek.*

RAADSVERGADERING,

Maandag den 6den October 1856, 's avonds te 7 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De jongste brieven uit Petersburg melden dat een Russisch eskader onverwijld naar de Middellandsche zee zou gezonden worden, met het doel om aan de weduwe van Keizer *Nicolaas* gedurende haar verblijf te Nizza, op de Sardinische kust, tot eerewacht te dienen, zijnde de schepen, waaruit het smaldeel zal bestaan, reeds sedert eenige maanden voor deze bestemming ingerigt. Daarbij wordt gevoegd, dat ook het Engelsche, het Fransche en het Sardinische gouvernement, om aan die vorstin eer te bewijzen, oorlogsschepen bij Nizza zullen doen post vatten. — Dit is dus eene andere, meer vreedzame bestemming dan welke door de Engelsche bladen aan het Russisch eskader werd toegedicht, die er niet minder in zagen dan eene vijandelijke demonstratie tegen Engeland en Frankrijk ten voordeele van den Koning van Napels.

— In een brief, welken de Keizer aan prins *Gortschakof* heeft gerigt bij het schenken van zijn portret en dat van Keizer *Nicolaas*, wordt gezegd, dat dit tot een bewijs moet strekken van zijne hooge achting en opregte dankbaarheid wegens de schitterende verdediging van het Russische grondgebied, hetwelk aangetast werd door de magtigste staten van Europa, in welken worstelstrijd hij voor zich zelven even als voor het Russische leger een gedenkteeken van onsterfelijken roem heeft opgerigt.

— Als een bewijs, hoe veel weelde bij de krooning van den Keizer van Rusland ten toon is gespreid, meldt men, dat aan graaf *Esterhazy*, van wege het Oostenrijksche kabinet een crediet was geopend van twee en een half millioen gulden, welke som naauwelijks toereikend zal zijn, om de door den gezant gemaakte onkosten te bestrijden.

Lord *Granville*, die van wege Engeland de kroonings-plegtigheden bijwoonde, is matiger geweest in zijne verteringen. Zijne zending zal aan dat land 360,000 gulden kosten.

ITALIË.

Zonder dat betreffende de Napelsche aangelegenheid iets nieuws is bekend geworden, heeft sedert een paar dagen het gevoelen meer en meer veld gewonnen, dat de beraamde expeditie vooreerst geen voortgang zal hebben, en dat het geschil met den Koning van Napels zonder vijandige demonstratie vereffend zal worden.

In overeenstemming hiermede behelst het *Dresdener Journal* eene correspondentie uit Parijs, waarin gemeld wordt, dat de zienswijze van het Fransche kabinet ten opzigte van Napels ten sterkste gewijzigd is en dat de naar de wateren van Napels bestemde vloot waarschijnlijk niet onder zeil zal gaan.

Uit Napels zelve wordt per telegraaf het volgende gemeld: De zending van Britsche en Fransche vloten naar onze wateren, is bekend. Men gelooft dat de Britsche reeds te Ajaccio, de plaats van bijeenkomst, is gearriveerd. De Russische circulaire is mede bekend. Niettemin zijn verdedigingsbatterijen opgeworpen; de Koning, die nog te Gaëta is, heeft de spoedige wapening bevolen. De regering heeft aan *Paerio* en *Settembrini* gratie aangeboden, indien zij die wilden, doch zij hebben geweigerd.

— De hertogin van Parma heeft, ten einde ongelukken te voorkomen, welke sedert onderscheidene jaren door het gebruik van lucifers ontstaan zijn, bij besluit het fabriceren en den verkoop daarvan in hare staten verboden.

SPANJE.

Hoe de reactie gaandeweg in Spanje veld wint, mag ook hieruit worden afgeleid, dat volgens telegrafisch berigt uit Madrid van j.l. Dingsdag, de bezittingen der Koningin-moeder, krachtens een besluit der Koningin, van het daarop in 1854 gelegde sequester ontheven zijn; en voorts dat de maarschalk *Narvaez*, den 29sten September j.l. van Parijs vertrokken, denkelijk den 2den dezer maand Madrid bereiken zou.

Verder wordt gemeld dat de officieren, die zich te Madrid bevinden en zich niet in de dagen van den opstand ter beschikking van de regering gesteld hebben, aanzegging hebben bekomen om zich op minstens 20 mijlen afstands van de hoofdstad te begeven en zonder verlof van daar niet terug mogen keeren. Deze maatregel is ook van toepassing op hen, die zich wel ter beschikking van de regering gesteld hebben, maar thans hun verblijf in de hoofdstad niet genoegzaam kunnen wettigen door familie-betrekkingen als anderzins.

De regering heeft besloten een sterk eskader naar de Middellandsche zee te zenden; met welk doel, wordt niet opgegeven, maar waarschijnlijk zullen de zeeroovers van het Riff het moeten ontgelden.

DUITSCHLAND.

Uit Stutgard meldt men, dat het aldaar op dit oogenblik vergaderd congres van philologen en orientalisten aanzienlijk in getal toeneemt, daar het getal leden reeds tot 300 a 400 geklommen is. Onder de kwestiën, welke in eene der laatste zittingen onder de geleerden behandeld is, meldt men, dat die, welke door prof. *Haszler* geopperd is, te weten of de ouden al dan niet met tabak gerookt hebben [!], tot eene vrij levendige woordenwisseling aanleiding gegeven heeft. Ten dezen aanzien voerde men aan, dat er onder de oudheden pijpen gevonden waren, zonder dat een der oude of middeleeuwsche schrijvers ze vermeld heeft; wel waren bij *Plinius* aanwijzingen, volgens welke de ouden werkelijk uit eene *fistula* gerookt hadden. Toen een der leden, om deze kwestie uit te maken, een chemisch onderzoek voorstelde, namelijk, om bij de onder de Romeinsche oudheden gevonden pijpen na te gaan of daarin sporen van tabaksasch te vinden waren, zeide prof. *Haszler*, dat dit niet te doen was, daar hij zelf uit de in zijne berusting zijnde oude pijpen gerookt had. Dit intermezzo deed een algemeen gelach bij het leeken-publiek ontstaan.

DENEMARKEN.

Een schrijven uit Hamburg, voorkomende in de *Independance*, geeft opheldering over de oorzaken der ontbinding van het Deensche kabinet. Die oorzaken waren: de alles overheerschende ultra-Deensche staatkunde van den heer *von Scheele*, minister van buitenl. zaken en provisioneel belast met de portefeuille der beide hertogdommen. De uitslag van het proces, dat door den Holsteinschen landdag tegen hem is gevoerd; de hooge gunst, waarin deze minister bij het hof staat en vooral het aandeel, dat hij in de laatste manifestatiën ten behoeve van de Scandinavische eenheid en de vereeniging der drie kroonen van Denemarken, Zweden en Noorwegen op het hoofd van een enkelen souverein, genomen had; al deze feiten hebben eene verdeeldheid onder de raadslieden des Konings te weeg gebragt en deden die ministers, welke den heer *von Scheele* op zijn weg niet verkozen te volgen, besluiten hun ontslag te nemen.

De Koning heeft het ontslag van die ministers aangenomen en den heer *von Scheele* met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast.

— De bekende zangeres *Bertha Johanssen*, uit Sleeswijk-Holstein geboortig, is als primadonna voor de opera te New-York geëngageerd, en reeds derwaarts op reis gegaan.

ZWITSERLAND.

Volgens een telegrafisch berigt uit Bern van den 2den dezer, heeft de groote raad van Neufchâtel met 48 tegen 31 stemmen besloten tot de opheffing van het tot dus verre in de stad Neufchâtel bestaan hebbende bestuur der burgerij en tot de vervanging daarvan door een gemeenteraad.

Voorts heeft de raad de afzetting bevolen van de ambtenaren die in het gebeurde betrokken waren, en bepaald, dat de geestelijken die er de hand in hadden, geen dienst in de kerk mogten verrigten. Aan *Denzler* en *Girard* zullen eeredegens worden geschonken.

GROOT-BRITTANJE.

Uit alle voorname havens van het vereenigd koningrijk komen bij Lloyds berigten in van ongelukken, die de laatste hevige stormen op de kusten veroorzaakt hebben. Zonder de verliezen van- en de avarij aan een aantal kustvaarders te rekenen, hebben 20 groote schepen totaal schipbreuk geleden. In enkele gevallen zijn ook menschenlevens daarbij te betreuren.

— Dingsdag is nabij Colchester de laatste wapenschouwing over het Britsch-Duitsche legioen gehouden; het was omtrent 6000 man sterk. Men denkt dat het grootendeels met deszelfs bevelhebber, baron *von Stuttersheim*, naar de Kaap de Goede Hoop zal vertrekken.

De *Times* meent echter te weten, dat deze troepen niet veel geneigdheid betoonen om daar heen te vertrekken, omdat hun voordeeliger aanbiedingen zijn gedaan door den Koning van Napels, ter versterking van zijn leger in de tegenwoordige dringende omstandigheden. Ook het Nederlandsche gouvernement zoude aan die soldaten dienstneming bij het Nederl. Oost-Indisch leger hebben aangeboden. Voorts vermoedt het blad, dat Frankrijk en de Argentijnsche republiek aanbiedingen aan dit corps gedaan hebben.

— De beroemde schrijfster van de *Negerhut* ontving dezer dagen eene uitnoodiging van een afschaffingsgenootschap tot bijwoning van eene openbare vergadering in Derby. Wegens hare spoedige terugkeer naar Noord-Amerika was mevr. *Beecher Stowe* genoodzaakt voor die uitnoodiging te bedanken; maar in den brief bij deze gelegenheid geschreven, laat zij zich met veel warmte ten voordeele der afschaffingszaak uit. Hare bezoeken in Engeland en Schotland, zegt zij onder anderen, hebben haar tot de overtuiging gebragt, *dat nagenoeg al de daar nog bestaande armoede en ellende uit den handel in sterke dranken voortvloeijen*, en dat er bijna geene andere oorzaken van armoede en gebrek meer bestaan, welke door de afschaffing dier dranken niet zouden verdwijnen. »Sedert de landverhuizing naar de koloniën, dus schrijft zij, de evenredigheid in uwe bevolking hersteld heeft, schijnt het mij toe dat er geld en arbeid genoeg zouden zijn om de geheele arbeidende bevolking te onderhouden, bijaldien de ontzettende last, door het gebruik van sterke dranken veroorzaakt, niet op haar drukte. Het gezigt van uwe groote steden, die elken avond de vlammende opschriften: »rum, brandewijn en jenever" dragen, is in de oogen van een Amerikaan even afschuwelijk als de slavenmarkt in de zuidelijke staten in de oogen eens Engelschmans. Maar laat ons hopen dat onze beide landen op het punt van nieuwe en betere dingen staan."

— De demonstratie tegen Napels maakt over het algemeen hier te lande geen opgang. Dit is genoegzaam waar te nemen, zegt een berigtgever van Londen. Als de ministeriële bladen van een »werk der menschelijkheid" spreken, halen winkelier en ambachtsman de schouders op. Dat lord *Palmerston* niet het belang van Italië op het oog heeft, daarover is men het eens. Opzigtens zijne ware bedoelingen zijn de gevoelens uiteenloopende. De meesten zeggen, dat eene jagt op populariteit beoogd wordt; anderen meenen, dat het maar te doen is om de aandacht van *John Bull* van de oligarchie af te wenden, en binnenlandsche hervormingen te verhinderen; en weder anderen denken, dat lord *Palmerston* Europa andermaal in verwarring wil brengen. Deze vermoedens mogen nu gegrond zijn, of niet, genoeg: de groote meerderheid der bevolking keurt het gedrag van het kabinet af, en men mag zeggen, dat de eerste minister misgerekend heeft, als hij uit de Napolitaansche »zaak" winst heeft zoeken te trekken.

FRANKRIJK.

Verscheidene spoorwegmaatschappijen, en met name die van het Oosten, zijn genoodzaakt voor het oogenblik hare werken te staken, wegens de moeijelijkheid waarin zij zich bij de tegenwoordige geldcrisis bevinden om hare obligatiën te plaatsen.

— Herhaaldelijk is in de laatste tijden bitter geklaagd over de buitensporige hoogte der huurprijzen van de huizen, of gedeelten daarvan, binnen de hoofdstad. Dit heeft reeds een punt van ernstige overweging bij de regering uitgemaakt, en zij schijnt daartegen maatregelen te willen nemen.

Vele geringe ambtenaren, aan wie het onmogelijk is die huurprijzen te betalen, wonen buiten de hoofdstad, en moeten alle ochtenden en avonden soms vrij aanzienlijke einden wegs afleggen, om zich naar hunne bureaux te begeven en huiswaarts terug te keeren. Men verzekert dat er eene overeenkomst tusschen het gouvernement en de voornaamste spoorwegmaatschappijen gesloten is, om die geringe ambtenaren gratis heen en weder te vervoeren.

— Zoowel te Brussel als te Antwerpen, zijn eenigzins verontrustende geruchten in omloop gebragt, omtrent den toestand van Parijs. Men spreekt van onlusten, ten gevolge waarvan vele personen, niet alleen inwoners der stad, maar ook krijgslieden, in hechtenis zouden zijn genomen.

Vermits de spoortreinen geregeld aankomen, gelooft men niet, dat de onlusten, in geval die werkelijk hebben plaats gehad, van eenig belang zullen zijn geweest. Men erkent intusschen dat er nog al eenige spanning in Parijs bestaat, ten gevolge van de toenemende armoede. De langdurige afwezigheid des Keizers geeft mede stof tot klagten.

— Uit Algiers wordt gemeld, dat de maarschalk *Randon* die stad had verlaten, ten einde het bevel over de operatiën tegen Kabylië op zich te nemen. Reeds had de generaal *Jussuf* de door de insurgenten bewoonde landstreek bereikt, vergezeld door de divisie van den generaal *Renault*. Men verwachtte, dat de in opstand gebragte bevolking zich weldra zou onderwerpen.

BELGIE.

Het wordt ten stelligste verzekerd, dat de zaak der bisschoppelijke mandamenten thans een onderwerp van ernstige overweging uitmaakt in de hoogere staatkundige kringen. De minister van buitenlandsche zaken, graaf *Vilain XIV*, heeft aan de leden van het corps diplomatique medegedeeld, dat de Belgische bewindslieden, zoodra het mandement van den bisschop van Gent was uitgevaardigd, zich hebben beraden over hetgeen hun te doen stond.

Uit deze mededeeling blijkt, dat er volkomene overeenstemming tusschen de ministers bestaat, wat de houding aangaat, welke de Belgische regering vermeent te moeten aannemen, tegenover het hoofd der kerk te Rome en de leden van het Belgische episcopaat. Van de eene zijde verklaart graaf *Vilain*, de minister van buitenl. zaken, dat het Belgische kabinet niet de minste acht zal slaan, bij de regeling der binnenlandsche nationale aangelegenheden, op de eischen van eene buitenlandsche magt, en dat het in geenen deele gezind is om pauselijke vorderingen te beschouwen als een rigtsnoer voor de staatkundige belangen des lands. Van den anderen kant houdt de minister van binnenlandsche zaken, de heer *de Decker*, zich aan het stelsel, 't welk hij op den 22sten Januarij heeft verdedigd in de kamer van afgevaardigden, toen hij zich heeft verklaard voor al datgene, 't welk geleerd wordt aan de Gentsche universiteit, en thans onvoorwaardelijk door het Belgische episcopaat wordt afgekeurd.

Van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat de door de beide ministers aangenomene houding eene gewigtige beteekenis heeft. De minister van buitenl. zaken toch verklaart onbewimpeld, dat hij, als Belgisch bewindsman, den Paus niet anders kent dan als het hoofd der Romeinsche staten, 't welk met België geene andere dan diplomatieke betrekkingen kan onderhouden. De minister van binnenl. zaken van zijnen kant zegt aan de Belgische prelaten, dat hij, als constitutionneel minister, hun geen staatsgezag hoegenaamd kan toekennen. Beide bewindslieden houden zich alzoo aan de steeds door de liberale partij voorgestane beginselen. Het is thans de vraag, of de clericale partij in de kamer de ministers zal willen volgen op dezen weg, dan wel, of deze zich voor de bisschoppen zal verklaren.

NEDERLAND.

Staatsbegrooting voor de dienst van 1857.

De verschillende hoofdstukken der staatsbegrooting voor 1857 worden van lieverlede aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal rondgedeeld. Dit is thans reeds het geval met de hoofdstukken I—VIII.

HOOFDSTUK I (*Huis des Konings*) is uitgetrokken als volgt:

Art.	1.	Inkomen van den Koning	ƒ 600.000.
»	2.	Inkomen van de Koningin-Weduwe	- 150 000.
»	3.	Onderhoud der koninklijke paleizen	- 50.000.
			ƒ 800.000.

HOOFDSTUK II (*Hooge collegiën van staat en kabinet des Konings*).

Afdeeling	1.	De Staten Generaal	ƒ 226.160.
»	2.	De raad van State	- 78.645.
»	3.	De algemeene rekenkamer	- 111.560.
»	4.	De kanselarij der beide orden	- 70.500.
»	5.	Het kabinet des Konings	- 31.500.
»	6.	Pensioenen en wachtgelden	- 31.199.
»	7.	Onvoorziene uitgaven	- 5.000.
			ƒ 554.564.

Dit eindcijfer overtreft hetgeen daarvoor bij de vorige begrooting is toegestaan met ƒ 6,305.

HOOFDSTUK III (*Departement van buitenlandsche zaken*).

Afdeeling	1.	Kosten van het departement	ƒ 61.900.
»	2.	Kosten van de buitenl. zendingen en consulaten	- 341.500.
»	3.	Verschillende uitgaven	- 15.200.
»	4.	Pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen	- 64.413.
»	5.	Onvoorziene uitgaven	- 10.000.
			ƒ 493.013.

Dit eindcijfer is ƒ 3000 meer dan dat der vorige begrooting, hierdoor veroorzaakt, dat de tot nu toe vereenigde zending bij den Pauselijken Stoel en het Hof van Sardinië nu elk afzonderlijk is verdeeld, waaruit eene vermeerdering van ƒ 4000 is voortgevloeid, zoodat zonder deze wijziging dit hoofdstuk ƒ 1000 minder dan in het vorige jaar zou hebben bedragen.

HOOFDSTUK IV (*Departement van justitie*).

Afdeeling	1.	Kosten van het departement		ƒ 78.000.
»	2.	Kosten van de regterlijke magt:		
		Hooge raad	ƒ 107.700.	
		Provinciale geregtshoven	- 305.800.	
		Arr.-regtbanken	- 467.750.	
		Kantongeregten	- 151.050.	
		Deurwaarders bij de prov. geregtshoven	- 8.400.	
		Geregtsdienaren	- 116.372.	
		Vaste toelagen voor kleine onkosten	- 82.800.	
				ƒ 1.239.872.
»	3.	Kosten van het hoog militaire geregtshof en de militaire audiëntiën		ƒ 73.130.
»	4.	Geregtskosten		- 172.000.
»	5.	Kosten van algemeene rijkspolitie		- 23.400.
»	6.	Kosten der gevangenissen		- 669.546.
»	7.	Gebouwen		- 162.000.
»	8.	Jagt en visscherij		- 97.275.
»	9.	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën		- 113.165.60.
»	10.	Onvoorziene uitgaven		- 20.000.
				ƒ 2.648.388.60.

Uit de memorie van toelichting blijkt, dat ten gevolge van

den overgang van het beheer der zaken van jagt en visscherij, afdeeling 1 is vermeerderd met eene som van *f* 6,150. Ook wordt hierbij eene spoedige wijziging toegezegd van de wet van den 6den Maart 1852 (*St.bl.* no. 47).

HOOFDSTUK V (*Departement van binnenlandsche zaken*).

Afdeeling	1.	Kosten van het departement		*f* 153.650.
»	2.	Kosten van het bestuur der provinciën:		
		Noordbrabant	*f* 55.300.	
		Gelderland	- 54.636.50.	
		Zuidholland	- 66.780.	
		Noordholland	- 63.265.	
		Zeeland	- 47.400.	
		Utrecht	- 41.055.	
		Friesland	- 50.420.	
		Overijssel	- 45.935.	
		Groningen	- 44.750.	
		Drenthe	- 32.855.	
		Limburg	- 45.520.	
				f 547.916.50.
»	3.	Nationale militie en schutterijen		- 46.435.
»	4.	Medische politie		- 43.100.
»	5.	Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenl. bestuur		- 15.650.
»	6.	Waterstaat en publieke werken		- 3.357.495.66.
»	7.	Onderwijs:		
		Hoogeschool te Leiden	*f* 159.165.	
		» » Utrecht	- 78.422.50.	
		» » Groningen	- 74.805.	
		Beurzen	- 3.000.	
		Latijnsche scholen	- 43.573.	
		Commissiën van onderwijs	- 31.050.	
		Lagere scholen	- 156.000.	
		Verschillende uitgaven	- 57.525.	
				f 603.540.50.
»	8.	Kunsten en wetenschappen		- 124.290.
»	9.	Armwezen		- 211.450.
»	10.	Nederlandsche Staatscourant en Staatsblad		- 51.838.
»	11.	Nijverheid		- 103.625.
»	12.	Telegrafie		- 253.500.
»	13.	Pensioenen, lijfrenten, toelagen, enz.		- 200.843.36.
»	14.	Onvoorziene behoeften		- 65.000.
				f 5.778.334.02.

In de memorie van toelichting wordt gezegd, dat dit cijfer *f* 177.241.34 minder bedraagt dan dat van de begrooting van 1856; dat intusschen deze begrooting niet meer bevat de kosten van de jagt en visscherij, in 1856 op *f* 97.775 geraamd, en ook niet de kosten van den Haarlemmermeerpolder, in 1856 op *f* 184.144 geraamd; dat daarentegen op deze begrooting een nieuwe post voorkomt van *f* 40.000 voor de kosten van eene sterrewacht te Leiden, en dat vermeerderd zijn de posten: onderhoud der kanalen en vaarten met ruim *f* 75.000, stoomgemaal op den IJssel met ongeveer *f* 17.000 en kosten der telegrafie met ruim *f* 37.000.

HOOFDSTUK VI (*Departement voor de zaken der Herv. eeredienst*).

Afdeel.	1.	Kosten van het departement	*f* 33.350.
»	2.	Protestantsche kerkgenootschappen	- 1.459.144.31$\frac{1}{4}$.
»	3.	Israëlietisch kerkgenootschap	- 35.750.
»	4.	Pensioenen en wachtgelden	- 187.400.
»	5.	Onvoorziene uitgaven	- 3.500.
			f 1.719.114.32$\frac{1}{4}$.

De som voor dit hoofdstuk in 1856 toegestaan, beloopt ruim *f* 1.694.000. Dit cijfer zou ook voor 1857 toereikend hebben kunnen worden geacht, ware het niet, dat inzonderheid gelet had moeten worden op de dringende behoefte aan subsidie voor kerkgebouwen, en meer nog op den zorgelijken toestand van vele predikanten, wier lage tractementen wegens de in de laatste jaren zoozeer verhoogde prijzen van meest alle levensnoodwendigheden, niet meer in evenredigheid staan tot hunne behoeften. Er zijn vele predikanten wier inkomen nog geen *f* 800 bedraagt; niet gering is het getal der leeraars wier jaarwedden slechts *f* 700 of *f* 600 beloopt; ja er zijn, wier tractement nog geen *f* 500 bereikt. Om in die behoefte te gemoet te komen, is de post voor verbetering van lage predikantstractementen met *f* 15.000 verhoogd. Voor den opbouw en herstel van kerken en pastorijen werd in 1850 ruim *f* 33.000 toegestaan; sedert is daarvoor niet meer dan een derde beschikbaar gesteld; dit verminderd bedrag is gebleken al te ongenoegzaam te zijn; daarom is nu die post met *f* 9000 verhoogd.

In verband met de voorgestelde verhooging van predikantstractementen, is ook de post voor tractementen der opperrabijnen met *f* 1000 verhoogd.

HOOFDSTUK VII (*Departement voor de zaken der R.Kath. eeredienst*).

Afdeeling	1.	Kosten van het departement	*f* 25.800.
»	2.	R.-Kath. kerkgenootschap	- 525.295.18$\frac{1}{4}$.
»	3.	Kerkgenootschap der oud-bisschoppelijke klerezij	- 11.300.
»	4.	Pensioenen, wachtgelden, enz.	- 50.516.50.
»	5.	Onvoorziene uitgaven	- 3.000.
			f 615.911.68$\frac{1}{4}$.

Bij de memorie van toelichting wordt de tegenwoordige stand van de R.-Kath. kerkorganisatie aangegeven, die nog wel niet geheel geregeld is, maar toch hare regeling nadert.

HOOFDSTUK VIII (*Departement van Marine*).

Afdeeling	1.	Kosten der administratie	*f* 219.130.50.
»	2.	Kosten niet behoorende tot de marineaangelegenheden (loodswezen, betonning, enz.)	- 216.397.80.
»	3.	Materiëel der zeemagt	- 3.619.757.
»	4.	Personeel der zeemagt	- 2.779.450.
»	5.	Verschillende uitgaven	- 4.475.
»	6.	Pensioenen, wachtgelden, enz.	- 422.624.
»	7.	Onvoorziene uitgaven	- 50.000.
			f 7.311.834.30.

In de memorie van toelichting lezen wij het volgende:

» Alhoewel de tegenwoordige minister van marine thans nog geene beslissing kan nemen nopens het stelsel, door zijn' voorganger ontworpen en aanvankelijk gevolgd, zoo behoeft er niettemin geene vrees te bestaan, dat zulks op de aangeboden wordende begrooting der marine, voor het jaar 1857, eenigen nadeeligen invloed heeft uitgeoefend.

» Het door den laatst afgetreden minister van marine opgevat voornemen, om zich hoofdzakelijk te bepalen tot het afwerken van reeds op stapel staande schepen en den aanbouw van nieuwe bodems meer stationair te laten, wordt door zijn opvolger overgenomen en zonder uitzondering gevolgd. De uitslag van een te zijner tijd in te stellen vergelijkend onderzoek ten aanzien van schepen, aangebouwd op 's rijks werven en op partikuliere werven, en de ondervinding aangaande en de deugdzaamheid en doelmatigheid der nu in aanbouw zijnde schepen, zal dienen te worden afgewacht, wil men zich voor nieuwe en schadelijke teleurstellingen, zooveel mogelijk, vrijwaren.

» Deze en andere redenen, hebben te weeg gebragt, dat, niettegenstaande de uitgaven tot uitbreiding van het bestaand materieel voor een bedrag van *f* 1,072,200 in de tegenwoordige begrooting zijn opgenomen, het eindcijfer daarvan ruim drie tonnen gouds minder bedraagt dan dat hetwelk voor de dienst van 1856 is toegestaan, maar uitdrukkelijk moet het hier vermeld worden, dat deze mindere aanvraag, juist om de daartoe leidende oorzaak, niet kan of mag aangemerkt worden als voortspruitende uit een veranderd stelsel, noch als een bewijs, dat men het zoo zeer gewenscht herstel der marine met minder kracht, dan in het laatste jaar is aangevangen, zou wenschen voort te zetten."

Het wets-ontwerp strekkende om de bijdrage uit 's rijks kas van *f* 200,000, bij de wet van den 10den April 1854 verleend tot aanmoediging en bevordering van den aanleg van een kanaal ter verbinding van de Drentsche hoofdvaart te Assen met de haven te Groningen, op de staatsbegrooting van 1856 uit te trekken, heeft bij het onderzoek in de afdeelingen slechts tot ééne enkele bedenking aanleiding gegeven. Naar het oordeel namelijk van sommige leden, kon het werkelijk beschikbaar stellen der rijksbijdrage als te voorbarig worden aangemerkt. Uit de memorie van toelichting van het wets-ontwerp bleek toch, dat aan de uitvoering van het werk nog geenszins de hand was gelegd, en dus ook nog geen aanbesteding daarvoor had plaats gehad; ja zelfs dat de voorbereidende werkzaamheden daartoe nog niet eens ten einde waren geloopen. Onder die omstandigheden scheen het niet raadzaam, nu reeds de begrooting van het loopende dienstjaar met de rijksbijdrage te bezwaren.

Andere leden meenden echter, dat men het aan de wijsheid der Regering moest overlaten, omtrent het gebruik van dat crediet zoodanig te handelen, als met het doel, waarmede de rijksbijdrage is verleend, het meest overeenkomt.

'S GRAVENHAGE, 3 October.

Z. M. de Koning is heden morgen te 5 uur met eenen bijzonderen trein de residentie naar het Loo vertrokken.

— Men verneemt dat de prins van Oranje, gedurende zijn verblijf te Stuttgart, door den Koning van Wurtemburg is benoemd tot grootkruis der orde van de Wurtemburgsche kroon.

— Jhr. mr. *F. L. W. de Kock*, directeur van het kabinet des Konings, is benoemd tot kommandeur van de Leopolds-orde van Oostenrijk.

— Naar men verneemt, is door Z. M. den Koning benoemd tot procureur-generaal in de West-Indiën, de heer mr. *J. W. Gefken*, thans advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland.

— De heer mr. *A. J. Duymaer van Twist*, oud gouverneur-generaal van Neêrlands Indië, is gisteren morgen in de residentie aangekomen. Ruim vier maanden is z. exc. onderweg geweest.

— De minister van justitie is voornemens, om het gebruik der hulpmaréchaussee voor de algemeene of rijkspolitie te staken en deze door uitbreiding der gewone hulpmiddelen, de rijks-veldwachtersdienst, waar daartoe de behoefte zich zal voordoen, te vervangen.

Men verwacht eerlang weder eene wetsvoordragt tot herziening der wet betrekkelijk de jagt en visscherij, die voornamelijk vereenvoudiging en besparing van geregtskosten zal op het oog hebben. Reeds heeft de minister van justitie zijn' wensch te kennen gegeven, dat bij indiening die voordragt spoedig moge tot wet verheven worden.

— Naar men verneemt, is van wege het departement van oorlog een voormalig hoofd-officier van het Indisch leger, in commissie gezonden naar Engeland, om aldaar manschappen voor het leger in Nederlandsch Indië aan te werven uit de vreemdelingen die, in Engelsche dienst, den veldtogt in de Krim hebben medegemaakt.

— De bezoldiging van de commiezen der 3de en 4de kl., voor meer dan 30 jaren geregeld, is bij de meerdere duurte van de meest noodzakelijke levensbehoeften en den hoogen prijs der woningen, sedert lang als ontoereikend erkend geworden, zoodat de Regering de tractementen dier laag bezoldigde beambten respectivelijk van *f* 360 en *f* 300 's jaars, tot *f* 420 en *f* 360 heeft verhoogd.

— In een partikulier schrijven uit Petersburg wordt de aanstaande komst gemeld van den kapitein ter zee *d'Arcas*, adjudant van Z. M. den Keizer aller Russen, die reeds in 1854 de Nederlanden, op hoog bevel, bezocht heeft. Het doel zijner reis zoude zijn, zich met onze maritieme inrigtingen bekend te maken.

— Uit eene nota betrekkelijk de ontvangsten en uitgaven der brievenposterij, blijkt, dat de briefwisseling nog altijd blijft toenemen. Zelfs is de verhouding van den aanwas ditmaal nog gunstiger dan over het vorige tijdvak. Van de portbetalende *binnenlandsche* brieven bedroeg de hoeveelheid: over de maand Aug. 1850, 361,311; 1851, 740,443; 1852, 825,022; 1853, 915,872; 1854, 958,944; 1855, 1,003,445; 1856, 1,068,527 stuks. Het getal der *buitenlandsche* brieven, waarvoor port ten behoeve van het rijk is geheven, bedroeg; over de maanden Augustus 1850, 183,531; 1851, 199,639: 1852, 233,730; 1853, 251,570; 1854, 262,002; 1855, 279,724; 1856, 302,776 stuks.

De vermeerdering is derhalve aanzienlijk, doch het blijkt niet, dat de verlaging van het tarief door de afschaffing van den derden trap een merkbaren invloed op den aanwas der binnenlandsche briefwisseling gehad heeft. Immers volgens de laatste opname van de verhouding der verschillende posten tot elkander, welke opname over een tijdvak van vier maanden liep, staat het getal der brieven van 5 cents nog juist in dezelfde evenredigheid tot dat der brieven à 10 cents, als vroeger de hoeveelheid der brieven van de eerstgemelde soort tot die der brieven van 10 en van 15 cents te zamen genomen. Het schijnt alzoo, dat de vermeerdering der binnenlandsche brieven zich over de geheele correspondentie verdeelt. Van de verschillende soorten van buitenlandsche briefwisseling is die met België en met Frankrijk gedurende het laatst verloopen jaar iets meer toegenomen dan die met andere landen.

AMSTERDAM, 3 October.

Op den 1sten dezer is ten overstaan van den notaris *J. J. C. Biesman Simons*, alhier, opgerigt de acte van vennootschap der koninklijke Nederl. stoomboot-maatschappij te Amsterdam, onder directie van de heeren *C. A. von Hemert*, *W. Ramann* en *M. H. Insinger*. Van het doel dezer vennootschap, namelijk om de vaart door middel van stoombooten te bevorderen, zijn reeds twee liniën van Amsterdam naar Koningsbergen en Petersburg in werking, naar welke laatste plaats dezer dagen een stoomschip is vertrokken, door de maatschappij aangekocht, hetwelk de algemeene goedkeuring van alle deskundigen moet hebben verworven; de overige vaartliniën der maatschappij van en naar Gothenburg, Koppenhage, Memel, Dantzig, Havre en Bordeaux, verwacht men, dat in het voorjaar in werking zullen komen.

MAASTRICHT, 1 October.

Nadat gisteren de directiën van den Aken-Maastrichtsch-Hasselschen spoorweg, de officiële opening van de lijn van hier naar Hasselt hadden gedaan en zich aan een feestmaal in het hotel *du Levrier* met de heeren ingenieurs en hoofdgeëmplooijeerden hadden vereenigd, is ook heden de lijn van hier naar Hasselt voor de publieke dienst opengesteld. Heden avond zal door de zorg van de stedelijke regering eene illuminatie plaats vinden en door de societeit *Momus* een luisterrijk bal worden gegeven.

Men kan thans in ruim 8 uren tijds van Maastricht naar Rotterdam, in 9 uren naar 's Gravenhage, in 11 uren naar Amsterdam, in 17 uren naar Hamburg en 17$\frac{1}{4}$ uur naar Berlijn reizen.

LEIDEN, 2 October.

Sedert den 8sten Febr. l.l., zijnde de *dies natalis* onzer hoogeschool, zijn hier 128 nieuwe studenten ingeschreven, van welke 95 alhier studeren, terwijl de overigen aan de athenaea studeren en alhier zijn ingeschreven tot het afleggen der examina.

— Van hier wordt aan de *Amst. Ct.* geschreven: Heden zijn alhier de aanslagbiljetten voor de stedelijke directe belastingen rondgebragt. De klaagliederen zijn algemeen, en velen wenschen »de hatelijkste aller belastingen" van ganscher harte terug.

UTRECHT, 3 October.

Het aantal der aangekomen of nieuw ingeschreven studenten bij deze hoogeschool bedraagt meer dan 100.

— Men verzekert dat bij de Regering het voornemen bestaat, om ook de buitengewone hoogleeraren aan de hoogeschool alhier, van *Goudoever* en *Buijs Ballot*, te bevorderen tot gewone hoogleeraren.

— Ten gevolge van het j.l. op den Rijn-spoorweg gebeurde ongeluk, is de machinist der locomotief ontslagen en de brugwachter in zijne betrekking geschorst.

— Een Amsterdamsch horlogiemaker, wiens naam nog niet bekend is, heeft aan de directie van den Rijn-spoorweg een voorstel gedaan, om het model van eene brug te leveren, die binnen eene minuut kan geopend en gesloten worden, en zulks op eene wijze dat de locomotief zelve de brug sluit, van welken kant die ook mogt aankomen, en dat die niet uit de rails kan geraken. Ook beveelt die brug zich aan door mindere kostbaarheid, waartegen echter de uitvinder eene vergoeding te zijnen gunste verlangt, wanneer zijn plan de goedkeuring der directie mogt verwerven.

DEVENTER, 3 October.

Het aantal der inschrijvingen in den nu aangevangen cursus bij het athenaeum alhier bedraagt 8. Verder werken in het laboratorium over scheikunde 11 leerlingen, en worden onder anderen de lessen der scheikunde en botanië door 16 en 8 leerlingen bezocht.

LEEUWARDEN, 2 October.

De inenting van het rundvee in deze provincie, naar aanleiding van het bekende jongste besluit der provinciale staten, is door heeren ged. staten opgedragen aan den heer *I. Jennes*, leeraar aan 's rijks veeartsenijschool te Utrecht, met dien verstande, dat de kunstbewerking zal worden verrigt òf door hem zelven òf door zoodanigen veearts in iedere gen. als door hem daartoe zal worden aangewezen.

GRONINGEN, 4 October.

Het door burg. en weth. dezer gemeente voorloopig vast-gestelde kohier over het jaar 1856 van de directe belasting, bij wijze van hoofdelijken omslag geheven wordende, heeft gedurende veertien dagen op de secretarie voor een ieder ter lezing gelegen. Hiervan is dan ook een veelvuldig gebruik gemaakt, daar genoegzaam ieder belastingschuldige nieuwsgierig was naar hetgeen hij in deze nieuwe belasting zou hebben te dragen. Dat niet allen tevreden zouden zijn met hunnen aanslag, was wel te verwachten, en dat er op de verhouding van de verschillende aanslagen onderling nog al iets zoude zijn aan te merken, was ligt denkbaar. Het kan dan ook geen verwondering baren, dat *zeer velen* zijn opgekomen met bezwaren tegen hunnen aanslag. Uit de punten van behandeling in de raadsvergadering van aanstaanden Maandag zien wij, dat deze bezwaren alsdan aan de orde zullen worden gesteld.

— Gisteren is aan de hoogeschool alhier bevorderd tot Doctor in de Regten, de heer P. SLOT, van Meppel, na het verdedigen van *quaestiones juris inaugurales*; en heden na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot Doctor in de Vroedkunde bevorderd, de heer S. F. COHEN, med. doct. te Groningen.

— Heden middag is alhier van de werf *het Hoofd*, buiten het Kleine-poortje, te water gelaten de hektjalk *Juffer Aaltje*, groot p. m. 96 ton, zullende bevaren worden door P. J. MARTENS, van Groningen.

— Gisteren is op regterlijk bevel in het huis van verzekering alhier gebragt eene achttienjarige dienstmeid, wonende bij eenen schoenmaker alhier, ter zake van diefstal in dienstbaarheid.

— Gisteren morgen zijn alhier teruggekeerd de miliciens der ligting 1852 en 1853, van het reg. grenadiers en jagers, welke den 26sten Aug. l.l. van hier naar 's Hage waren vertrokken om aan de najaarsoefeningen deel te nemen.

— Tot dus verre heeft de commissaris des Konings in deze provincie steeds, in het belang van vrij verkeer en handel, den doorvoer van rundvee door dit gewest zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt, daar toch die doorvoer ook van uit verdachte oorden herkomstig rundvee met weinig gevaar verbonden was en er voldoende maatregelen konden worden genomen om eene aanraking met andere runderen te voorkomen.

Uit eene door genoemden commissaris met de koninklijke Hannoversche landdrostei te Aurich gevoerde briefwisseling is intusschen gebleken, dat de invoer van runderen in het koningrijk Hannover niet wordt toegelaten in de gevallen dat die aldaar als van longziekte besmet of verdacht worden beschouwd, en dat zoodanige runderen alsdan aan de grenzen van dat rijk worden afgewezen.

In dezen stand der zaak kan thans bezwaarlijk vergunning worden verleend, om, op gelijke wijze als zulks tot hiertoe plaats had, voor Hannover bestemd rundvee, uit andere provinciën komende, door dit gewest te voeren, omdat, in geval aan hetzelve de overtogt over de Hannoversche grenzen geweigerd wordt, de doorvoer, wat dit gewest betreft, met een invoer zou gelijk staan.

De commissaris kan daarom de vergunning tot doorvoer niet verleenen, zonder daaraan zoodanige voorwaarden te verbinden, als waardoor de veestapel van dit gewest tegen besmetting beveiligd wordt, en zal inzonderheid het vee een zeer geruimen tijd lang, nadat hetzelve in dit gewest is binnengevoerd, aan de grenzen in bewaring moeten doen houden. Hij zal zich vooraf moeten verzekeren, dat de Hannoversche autoriteiten het vee aan de grenzen van dat rijk niet zullen keeren, maar toelaten zullen dat hetzelve Hannover binnengevoerd worde.

Het zal dus zeer in het belang zijn van hen, die vee in Hannover willen invoeren, dat zij zich vooraf een bewijs verschaffen, dat de invoer daarvan in dat rijk zal worden gedoogd en dat bij het verzoek om vergunning tot doorvoer te bekomen, aan den commissaris des Konings overleggen.

— Wederom heeft zich de besmettelijke longziekte bij een' anderen veehouder onder *Grijpskerk* voorgedaan. Bij den commissionair en veehouder KLAAS DIRKS DE BOER, te Grijpskerk, eigenaar van melkkoeijen, bevond de rijksveearts J. B. BILLROTH heden eene zwartbonte 6jarige melkkoe aan de besmettelijke longziekte lijdende. Zij is onverwijld, op last van den heer burgemeester van Grijpskerk, gedood en de lijkschouwing heeft het bestaan van die ziekte ten duidelijkste bewezen.

— Onder de oppositiepartij in onze Tweede Kamer bestond het plan, om in de tegenwoordige zitting der Staten Generaal weder een bepaald voorstel tot vermindering der belastingen, en wel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen, te doen. Volgens berigten, die wij uit eene zeer goede bron ontvangen, schijnt het, dat men dat voornemen thans heeft laten varen, na overweging van hetgeen door den minister van financiën bij de indiening der staatsbegrooting voor 1857 medegedeeld is.

In wel onderrigte kringen te 's Hage wordt verder verzekerd, dat de Tweede Kamer binnen kort na afloop van het voorloopig onderzoek der begrooting, voor geruimen tijd uiteen zal gaan, en dat spoedig na de gewone kersvacantie door het gouvernement een wets-ontwerp tot regeling van het lager onderwijs, en *niet* de overige takken van het onderwijs betreffende, ingediend zal worden. (*Dr. Ct.*)

Het vergaan van de Ocean Home.

Door de terugkomst der geredde personen van het onlangs op de hoogte van Kaap Lezard vergane schip de *Ocean Home*, worden wij in staat gesteld, de navolgende bijzonderheden aangaande deze ontzettende gebeurtenis mede te deelen.

» Ik had, dus luidt het verhaal van een dezer personen, het voornemen opgevat, mij naar Noord-Amerika te begeven, om aldaar, in navolging van vele vrienden en betrekkingen uit mijne woonplaats, eene betere bestemming te zoeken; en was te dien einde scheep gegaan op het Amerikaansche schip *Ocean Home*, hetwelk den 1sten September j.l. te Hellevoetsluis het anker ligtte.

» Er waren op dat vaartuig 105 personen ingescheept, waaronder 84 landverhuizers, grootendeels uit Gelderland afkomstig, die, even als ik, hunne eenige, nog overgebleven bezittingen te gelde hadden gemaakt, om daarmede aan gene zijde van den oceaan hunne fortuin te beproeven. De wind was bij het uitzeilen zoo gunstig, dat wij het Kanaal reeds spoedig bereikten, en de kapitein verzekerde, dat wij binnen korten tijd ter plaatse onzer bestemming zouden kunnen aanlanden.

» Wij voeren alzoo gedurende vier dagen op den Atlantischen Oceaan aan, dien wij thans op het punt stonden binnen te zeilen. Ik begaf mij in den avond van den 4den September, te tien uur ter ruste, en had te voren nog eenigen tijd op het verdek vertoefd, onder eenen hemel, welke, hoewel de maan niet scheen, echter door tallooze sterren helder was, terwijl de wind hevig woei. Mijne slaapplaats, die aan de twee uiterste zijden met door luiken overdekte trappen toegankelijk was, en eene hoogte van zeven voet had, bevond zich in het midden van het schip. Er hadden zich daarin reeds 83 personen in naauwe, twee aan twee boven elkander geplaatste kooijen, waarvan in elk door het kleine bestek van het schip, meerdere personen bij elkander moesten liggen, ter ruste begeven. Ik sliep vooraan in eene bovenste kooi, in de onmiddellijke nabijheid van den trap, die zich het digtst bij den voorsteven bevond.

» Plotseling werd ik des nachts te half drie uit mijnen slaap gewekt door een geweldig geraas, vergezeld van eene doffe dreuning, welke ik niet beter dan bij het instorten van een zwaar gebouw kan vergelijken. Mijne eerste gedachten waren toen dadelijk, dat het schip tegen eene klip zoude hebben gestooten en dat wij allen in een oogenblikkelijk levensgevaar moesten verkeeren.

» Allerjammerlijkst was het schouwspel, dat zich nu gedurende weinige seconden voordeed. Ik bevond mij daar te midden van een aantal vrienden en bekenden, meest allen, even als ik, door eene ontzettende gebeurtenis, die wij in het minst niet hadden voorzien, uit een gerusten slaap gewekt, en allen zoo geheel onverwacht eenen wissen dood nabij. Velen rezen plotseling uit hunne slaapplaatsen op, ten einde zich in aller ijl naar het verdek te begeven en drongen tegen elkander in, hetgeen hen het naar boven gaan belette; anderen stieten in hunnen loop tegen op den grond geplaatste kisten en andere voorwerpen en stonden daar radeloos met ten hemel geheven handen, niet wetende wat hun te doen stond en hoe zich zelven of hunne meest dierbare betrekkingen te redden. Het was slechts weinigen met mij vergund om dit doodsgevaar te ontkomen.

» Doordien mijne slaapplaats zich kort bij een der twee trap-

pen bevond, gelukte het mij alras op het verdek te komen, werwaarts een der geredden, de zoon van vrouw WENSINK, mij reeds was vooruitgegaan. Mijn togtgenoot TE SLAA uit Winterswijk, die het gevaar met ons mogt ontkomen, was mij op dezen trap gevolgd, na zijne drie kinderen te hebben moeten achterlaten, welke hij allen nog had hooren roepen: »Och! vader red ook ons!" eene redding, die hem door den plotseling toenemenden aandrang van het water, welke de trap reeds onder zijne voeten deed wegzinken, onmogelijk was gemaakt. Drie onzer waren alzoo langs een der trappen naar boven gesneld. Minder gunstig was het gegaan aan den anderen trap, welke zich aan gene zijde van het ruim bevond. Een noodlottig toeval, misschien wel de schok zelf, had het boven dien trap geplaatste luik doen nederstorten, en aanvankelijk de zich langs dien weg ter ontkoming aanbiedende gelegenheid benomen, totdat hetzelve, na verloop van eenige oogenblikken, door een der mede geredden, een uit Zeeland afkomstig persoon werd opengestuwd. Nog slechts aan één ander persoon, een vader van vijf kinderen (die allen met zijne vrouw en mede op het schip aanwezige moeder zijn omgekomen), gelukte het langs dien weg naar boven te komen.

»Eene niet mindere ontsteltenis beving mij toen ik op het verdek kwam. Ik zag toen, dat de geheele voorsteven van het schip tot in de onmiddellijke nabijheid van den trap, waar langs ik naar boven was gekomen, afscheurde, waarbij de voorste mast voorover in zee nederviel, zoodat ik in mijne drift nog bijna in het water zoude zijn gevallen. Ik was nu nog even radeloos en onbewust langs welken weg het mij mogelijk zoude zijn, het steeds dreigender wordende gevaar te ontkomen, dewijl ik zag dat het schip reeds met spoed in de diepte begon te zinken. Mijne eerste gedachten waren toen om mij nog aan den mast vast te klemmen, niet denkende dat de zee ter plaatse des onheils eene diepte van 800 voeten had.

»Eensklaps echter bood eenige beweging, die ik aan de overzijde van den wrakken bodem ontwaarde, mij een ander vooruitzigt tot behoud aan. Men was aldaar bezig met eene nog in de onmiddellijke nabijheid van den tweeden trap aanwezige boot — de andere scheen reeds weggenomen te zijn — uit de verwarde touwen van een toevallig daar boven gespannen zeil, dat met buitengewone krachtsinspanning moest worden afgescheurd, los te rukken en had deze boot reeds in zee gelaten en grootendeels bemand, toen ik mij daarheen begaf met het donkere vooruitzigt, dat mij ook welligt het laatste redmiddel door terugstooting van het zeevolk zou worden benomen. Ik ijlde daarheen, terwijl ik middelerwijl op het verdek tot aan mijne borst door het water waadde, sprong met levensgevaar in de reeds op eenigen afstand van het wrak drijvende sloep, en werd daarin door nog een mijner lotgenooten (WENSINK) gevolgd, waarbij ik te gelijker tijd nog een der schipbreukelingen, die ons wilde naspringen, in de golven zag omkomen. De sprong, dien wij daarbij hadden te nemen, was zoo groot, dat geene der aanwezige vrouwen in staat zoude geweest zijn ons daarin na te volgen. Spoedig daarop zonk het wrak in de diepte, met nog enkele op het dek aanwezige personen. Alles was naar berekening slechts het werk van eenige seconden. Ik gis, dat sedert mijn ontwaken bij den bekomen schok tot aan het verdwijnen van den mast, niet meer dan vijf minuten kunnen verloopen zijn.

»Terwijl ik nu dacht het gevaar op deze wijze ontkomen te zijn, vond ik mij, nadat ik weder eenigzins tot bezinning was gekomen, hierin weldra bitter teleurgesteld. Wij hadden toch met twaalf personen in eene ranke schuit plaats genomen, welke dien last ter nauwernood scheen te kunnen dragen en ieder oogenblik door den hevigen golfslag dreigde om te slaan. Onze toestand was alzoo zeer hagchelijk, te meer daar wij het reeds tot de knieën doorgedrongen water onophoudelijk met de handen moesten uitscheppen, en wij allen bijna naakt waren, zonder eenig ander kleedingstuk dan slechts een hemd en eene borstrok aan te hebben.

»In dezen toestand dobberden wij bij vrij hevigen wind in den nacht op den oceaan, met slechts een der beide riemen — men had den tweeden in de boot niet kunnen vinden — voortgeroeid door den kok, de eenige persoon, die naar het mij voorkwam in staat was de sloep te besturen; waarbij door hem de grootste krachtsinspanning moest worden aangewend, totdat wij, na verloop van anderhalf uur, het licht van een schip in het gezigt kregen. De kok, aan wiens goede besturing wij alles te danken hebben, roeide daarop met verbubbeling van krachten aan, tot men ons eerst na verloop van een kwartier uurs in het oog kreeg en spoedig daarna in het schip opnam.

»Tot dus verre nog in den waan geweest zijnde, dat de aan de *Ocean Home* overkomen ramp aan het stooten op eene klip moest worden toegeschreven, hoorde ik thans eerst tot mijne bevreemding (ik had gedurende het voorval in het geheel geen vaartuig gezien), dat wij door een schip waren overzeild geworden, en wel door de *Cherubine*, die ons nu had opgenomen.

»Nadat de zon reeds een uur was opgegaan, ontdekten wij in de verte op den oceaan een drijvend wrak, waaraan zich iemand scheen te hebben vastgeklemd en in welks nabijheid ons voorkwam dat een tweede persoon scheen te zwemmen, of althans op een onbeduidend voorwerp moest voortdrijven. Een uitgezonden sloep bragt spoedig onzen kapitein en stuurman aan boord, de beide personen, die wij in de verte in de golven hadden zien dobberen; de toestand van den kapitein was daarbij vooral het hagchelijkst geweest.

»Later hoorde ik, dat zich in de tweede boot, die het wrak vóór ons had verlaten, slechts drie personen, zijnde de tweede stuurman, de hofmeester en WIJNVEEN, hadden bevonden, en dat bij het aanzeilen zes personen van de bemanning van ons schip dadelijk op de *Cherubine* waren overgesprongen. Met 105 personen uitgezeild, mogten wij slechts met 21 behouden blijven.

»Hoewel alles, wat wij bezaten, in den oceaan verloren hebbende, kunnen wij het Opperwezen echter niet vurig genoeg voor onze wonderbare redding danken, waarbij wij vertrouwen, dat ons het niet onbelangrijk geleden stoffelijk verlies wel eenigermate door de bekende milddadigheid van onze landgenooten zal worden vergoed."

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, 4 October.

In de gisteren gehouden zitting der Tweede Kamer zijn o.a. aangenomen het wetsontwerp tot aankoop en amortisatie van 5 millioen gulden schuld, en dat tot het verleenen eener bijdrage van *f* 400,000 voor het kanaal tusschen Assen en Groningen; dit laatste met 32 tegen 21 stemmen.

PARIJS, 4 October.

Naar Toulon is per telegraaf geseind, dat het vertrek van het daar liggende eskader naar Napels werd uitgesteld.

WEENEN, 3 October.

Baron *Hubner* is van zijne reis naar Napels hier teruggekeerd. In eene conferentie met graaf *Buol* heeft hij medegedeeld, dat de Koning van Napels blijft volharden bij zijnen tegenstand. De Oostenrijksche gezant bij het Napelsche kabinet, de heer *Petrulla*, heeft zijn ontslag ingediend.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 4 *October*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$62\frac{5}{8}$.
Dito Dito	» 3	»	$74\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$93\frac{7}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$74\frac{11}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$38\frac{3}{4}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$84\frac{9}{16}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$76\frac{3}{16}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{1}{16}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$38\frac{7}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$44\frac{1}{8}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$103\frac{1}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	103.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$85\frac{1}{8}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$84\frac{5}{8}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	94.
Dito 6de serie	» 5	»	$95\frac{1}{2}$.

De beurs was flaauwer wegens vele liquidatiën.

LONDEN, 4 *October*. Consols $92\frac{5}{8}$.

PARIJS, 4 *October*. Fransche 3 pCt. 67.85.

KERKNIEUWS.

N. SCHANS, 1 October. Ter vervulling der hier bestaande vacature, heeft de minister van eeredienst aan den kerkeraad der Herv. gemeente alhier het volgende alphabetisch gestelde 12tal kandidaten gezonden: ALDERSHOF, BAKKER, BLEEKER, CREBAS, H. DAMSTÉ P.z., HUBER, LICHTENVOORT, SMIDT RINSMA, RIETHAGEN, v. SENDEN en WYCHRAM.

— Te Axel is beroepen ds. H. GANN DUN, predikant te Fijnaart en Heiningen; — te Zaamslag de heer G. D. KRUYFF, kandidaat bij het prov. kerkbestuur van Utrecht, — en te Doesborgh ds. KOCH, pred. te Heinenoord.

— Bij kon. besluit van den 25sten September zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten bij de Herv. gemeenten: van Hellouw, op F. STAM; van Nederhemert, op M. SALVERDA DE GRAVE; en van Kedichem, op P. STEEN; alle drie kandidaten.

AMSTERDAM, 1 October. Aan den oudsten der beide hoogleeraren aan het seminarie der Doopsgezinden alhier, den heer MULLER, is om zijnen reeds vergevorderden leeftijd, op zijn verzoek, het meest eervol ontslag uit die betrekking verleend, en zal op het einde der volgende maand een opvolger voor hem benoemd worden.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 1 Oct., *Gollarde* Corn. en Henr., Akyab; *Molenaar* Nepthun, Curaçao; — 2 *Cupido* Mina, Sur.; *Bulder* Henriëtte, Galatz; *Huisman* Itjea, Bremen; *Mulder* Magrieta, Emden.

TEXEL 1 Oct., *Wehdemeijer* Amsterdam, Tjilatiap; *Scholtens* Baron van Hall en *Jager* Jeanne Agatha, Archangel.

VLIE 27 Sept., *Mulder* Gesina, Archangel; *Arnold* Gesina, Bergen.

HELVOET 1 Oct., *Lambach* de Gier, Bergen.

VLISSINGEN 30 Sept., *Scholten* Pictura, Tjilatjap.

BATAVIA vóór 7 Aug., *Hoekstra* Palembang, *Fulbrun* Passaroeang, *Teensma* Vijf Gebroeders, *Mulder* Sirius, *Visman* Johanna Alida en *Hazewinkel* Zeeland, Amst.; *v. d. Ven* Straat Baly, Rott.; *Buykes* Ambarawa, Sydney; *Hoffman* Margaretha Simonetha, Singapore; *Doekzen* Louisa Maria, v. Cardiff n. Singapore.

KONSTANTINOPEL 22 Aug., *Bakker* Neptunus, Odessa; *Kooy* Jantje, Genua; — 23 *Hazewinkel* Christina Cathar., Marseille; *Keun Rzn.* Johanna Cath., Mars.; — 25 *Boekhout* St. Willebrordus, Ibraïla.

GENUA 26 Sept., *Timmer* Catharina, Ibraïla.

GIBRALTAR 16 Sept., *Rosenbeek* Bureau Véritas, v. Triest n. Stett.; 17 *Voorzee* Geertruida Hendrika en *Mulder* Antje, v. Galatz, *Bakker* Adriana Sophia en 18 *Hubert* Juffer Annette, v. Ibraïla, alle 4 naar Queenstown; — 19 *Zimmerman* Fenna Catharina, Odessa; *Hazewinkel* Roelf Giezen Jr., Taganrog.

RAMSGATE 27 Sept., *Hulshoff* Luconia, v. Hartlep. n. Amherst, met verlies van anker en ketting.

QUEENSTOWN 28 Sept., *Boerhave* Arendina, Archangel.

BRIDGEWATER 29 Sept., *Hitman* Helena Maria, Taganrog.

NORTH SHIELDS 29 Sept., *Visser* Maria Paulina, Hull.

ARBROATH 24 Sept., *de Jonge* Diewerdina, Memel.

BRUNSHAUSEN 30 Sept., *v. d. Meulen* Nooit Gedacht en *Kraan* Hendrika Sieberdina, Steenwijk.

KIEL 30 Sept., *Beekman* Prov. Drenthe en *Pronk* Gezina, Petersb.

AGGER KANAAL 21 Sept., *Jager* Zwaantje Elisab., n. Hjerbeck en *de Haan* Gesina, n. Skive, beide v. Hartlepool.

WISMAR 25 Sept., *Rasker* Leentje Drost, Sleeswijk; *Kammenga* Eendragt en *Duintjer* Catharina, Antw.

WARNEMUNDE 29 Sept., *de Jonge* Elisabeth, Bremen.

SWINEMUNDE 29 Sept., *van Wijk* Jantje en *Kaijser* Harmonie, Petersburg.

RUGENWALDE 20 Sept., *v. d. Veen* Goede Hoop, Colberg; — 23 *Fick* Ida Maria, Amst.

DANTZIG 26 Sept., *Egberts* Sjamke, Rott.; — 27 *Mellema* Doris, Rendsburg.

LIBAU 21 Sept., *Wolthekker* Sophia Klasina en 22 22 *van Ingen* Anna Geertruida, Rott.

ARCHANGEL 17 Sept., *Hoeksma* Cornelia Wilhelmina, Schiedam.

SANDHAMN 26 Sept., *Breeland* Gezina Hendrika, Petersb.

KOPPENHAGE 29 Sept., *Koning* Anna Catharina, Colberg.

BOLDERAA 25 Sept., *v. d. Baan* Johanna, Liverp.; *Meijer* Industrie, Newc.; — 26 *Strating* Jantina, Amst.; *Homan* Groot Zeeman, Liverp.; *Roosjes* Maria Berta, Bristol; *Velt* Engelina, Cork; *de Groot* Engelina Jacoba en *Hangelbroek* Antje Witzenborg, Amst.; *Kort* Margaretha, Zwolle; — 27 *de Vries* Hillechiena, Londen; *Meijer* Maria Augusta en *v. Driesten* Grunus, Kiel; *Roskamp* Iduna, Amst.; *Kolle* Jeanne Marie, Rostock.

Vertrokken.

AMSTERDAM 1 Oct., *Huidekoper* Nederland, Bat.

TEXEL 1 Oct., *Dijk* Barend, Petersb.; — 2 *Abbink* Amazone, H. Kong; *Tjebbes* Adm. de Ruiter, Padang; *Henning* de Snelheid, Sur.; *ter Poorten* Johannes, Cevita Vecchia; *de Groot* Maria Reifina, Porto; *v. d. Kolk* Dorothea, Cardiff; *Corporaal* Vr. Martha, Newc.

VLIE 27 Sept., *Fenenga* Drie Gebroeders, Petersb.; *de Boer* Cath., Pernau; *Dijk* Maria, Koningsb.; *Mos* Adriana, Stettin; *Nielsen* Anna Margaretha, Koppenh.; *Hendrichsen* Concordia, *Koch* Hillechina, *Bart* 3 Gezusters, *Stuut* Fritz en Betsy, *Schuur* Agatha, *Onnes* Vr. Margar., *Helmers* Stad Steenwijk, *de Jong* Roelfina, *Nieboer* Martha, *Visser* Fredrik Hendrik en *Jansen* Maria Margaritha, Noorwegen; *van Duin* Regina en *Wever* Elisabeth Maria, avont.; — 29 *de Boer* Boreas en *Kuiper* 5 Gezusters, Schotland; *Colle* Jonge Pieter, Pernau; *Visser* Cath. Maria, Dantzig; — 30 *Huizinga* Ceres, Engeland; *Pik* Maria Aurelia, Stockholm.

HELVOET 1 Oct., *Hansen* Pegasus en *Blijstra* Concordia, Pernau.

MAASSLUIS 1 Oct., *Meijer* Courier, Nantes; *Klok* Riga, Cardiff; *Feijes* Jonge Klaas, Stockton; *Walker* Maria, Libau; *Vlas* Marianne, Dantzig; *Plokker* Anna, Bremen.

VLISSINGEN 30 Sept., *Schenk* Ida en Cornelia, Windau.

KONSTANTINOPEL 26 Aug., *van der Veer* Mercurius, Suchum Kalé; — 1 Sept. *Stoorvogel* Betsy, Battrum; *Koning* Jonge Adriana en 13 *van de Velde* Levant, Galatz; — 15 *Brouwer* Bernhardina, Taganrog; — 17 *Ets* Stad Sluis, Galatz; — 18 *Olivier* Economist, Trapezunde; *Meijer* Zeevaart, *Weij* Hilke en *Sikkens* Jacqueline en Elise, Falmouth.

TRIEST 25 Sept., *Mink* Wilhelmina, Patras.

HAMBURG 30 Sept., *Schoon* Jacobus Cornelius en *Alberts* Twee Gebroeders, Amst.

WISMAR 24 Sept., *Pronk* Onderneming, 25 *Bontekoe* Geertruida en *Puister* Imka Giezen, Stettin.

PILLAU 28 Sept., *Kooiman* Onderneming, Holland.

DANTZIG 27 Sept., *Wilmink* Hermanna Wilmink en 28 *Pekelder* Heidewika Regina, Amst.; *Scholten* Grietje, Antw.

ARCHANGEL 16 Sept., *Hazewinkel* Veendam en 18 *Helmers* Hendr. Roelina, Amst.; — 21 *Loodijzen* Gebroeders, Schiedam.

BOLDERAA 25 Sept., *Wessels* Elisabeth Machtelina, Elseneur.

HOLTENAU 29 Sept., *Meijer* Roeliena, v. Koningsb. n. Groningen; *Stuitje* Catharina Luitgarda, v. Petersb. n. Holland.

RENDSBURG 26 Sept., *Kremer* Goede Verwachting, Aarhuus; *Bol* Vr. Martha, Flensburg; *Plukje* Tetzia, Harlingen; — 27 *Feiken* Alida Adriana, *Waterborg* Catharina en *Hoekstra* Anna, Rostock; *Lindeboom* Gesina en *de Wall* Gesina, Delfzijl; *Glim* Willemtina, Elbing, *Datema* Margrietha Hendrika, Antw.; — 28 *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, de Noordzee; — 29 *Klein* Pieterdina Marchina, Stettin; *Riebeling* Catharina Margretha, Lubeck.

Zeilklaar.

GOTHENBURG 22 Sept., *Duin* Jantina Frouwina, de Oostzee.

ZOUTKAMP, 3 Oct. Binnengekomen 2 Oct., *Huges* Johan Gerard, Frederikstad; *Kroon* Sophia, Newsastle.

Zeilklaar: *Smith* Lapwing en *Waterborg* Fokkina, Newc.; *Dallinga* Alida, *v. Wattum* Cornelia en Alida en *de Jonge* Jantje Meijer, avont.

DELFZIJL, 2 Oct. Binnengekomen 29 Sept., *Albers* Geziena Helena, Noorw.; *Albers* 5 Gebroeders, Hamburg; *Bultje* de Hoop, Dorumerz.; *Oetzes* de Hoop en *Dirks* 4 Gebroeders, Emden; *Heins* Bouwina, Pr. Polder; — 2 Oct. *Feiken* Catharina en *Pot* de Hoop, Noorwegen.

Vertrokken 29 Sept., *Barghoorn* Trijntje, Emden; — 30 *Rozeboom* Eendragt, Carolienerzijl; *Nielard* Hoop en Liefde, Hamburg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

28 Sept. *de Groot*, Sieka, v. Petersb. n. Rott., m. rogge.
29 —— *Kuipers*, Alida Schuringa, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
Visser, Vriendschap, v. Riga n. Amst., m. hout.
Naatje, Jan Hero, v. Amst. n. Libau, m. ballast.
de Grooth, Georg, v. Aarhuus n. Memel, m. ballast.
Kleininga, Maria, v. Petersb. n. Antw., m. potasch.
Ruhaak, Zeven Sterren, v. Amst. n. Pernau, m. ballast.
Boon, Verwisseling, v. Gron. n. de Oostzee, m. ballast.
Ruibing, Elsina Catharina, v. Rouaan n. Pillau, m. wijn.
Mooi, Trouw, v. Rouaan n. Dantzig, m. gips.

De wind den 28 Sept. Z.O.; den 29sten Z., Z.W.; den 30sten Z.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 3 Oct., *Moesker* Susanna en *Loorbach* Cath. Frederika, Archangel.

VLIE 1 OCt., *Vil* Hendrik Pieter, Petersburg.

LEITH 29 Sept., *Munneke* Baudina, Harlingen.

HULL 29 Sept., *de Jonge* Mina, Amst.

CARDIFF 28 Sept., *de Jonge* Fennechina Arentina en 29 *Kuiper* Anna Augusta, Bristol; *Rosbergen* Juno, Waterford.

SYRA 16 Sept., *van Slooten* Caspar de Robles, Amst.

St. HELENA 19 Aug., *Nink Blok* Stad 's Gravenhage, v. Akyab n. Amsterdam.

BATAVIA vóór 10 Aug., *la Seur* Gouv. Gener. Rochussen, Amst.; *Rijken* Vesta, *Hansen* President Plata, *Boer* Zes Gezusters, *Hövig* Louis, *Crevecoeur* Koophandel, *d'Arnaud Gerkens* India, *Hensing* Abel Tasman en *van den Bolck* Bantum, Rott.; *de Winter Jr.* Antoinetta, Sydney; *Post* Pauline en *Muller* Albrecht Beijling, Hong Kong; *ten Ham* Bellona, v. Amoy n. Havana; *van Duyn* Marinus Willem, Singapore; *Broeksmit* Bato, Akyab; *do Boer* Jan van Galen, Kaap de Goede Hoop; *Hausnoot* Henriëtta, Rio de Janeiro.

Vertrokken.

TEXEL 2 Oct., *Abbink* Amazone, Hongk.; *Tjebbes* Adm. de Ruiter, Padang; *Knappert Jr.* Laur. en Emilia en *Janzen* Factory, Bat.; *Henning* de Snelheid, *de Jonge* Arnold. Cath. en *v. d. Veer* Wilhelm. Frederika, Surin.; *ter Poorten* Johannes, Civita-Vecchia; *Driest* Jan Visser en *Faber* Willem Eggerts, Napels; *de Groot* Maria Reifina, Porto; *Stuimer* Remel. Johanna en *Vaalman* Aurora, Nantes; *Boontje* Vriesland en *v. 't Veer* de Jonge Antje, Lond.; *v. Duin* de Jonge Dirk, Rochester; *Douwes* Sieka, Jersey; *v. d. Kolk* Dorothea, Card.; *Corporaal* Vr. Martha, Newc.; *de Jong* 2 Gezust., Yarmouth; *Bruin* de Vrede en *Berg* 2 Vrienden, Noorw.

VLIE 29 Sept., *Haaijer* Goede Hoop, Frederikst.; — 1 Oct. *Kwint* Jantina, Dantz.; *Doyen* 2 Gebroed., Brem.; *Huisinga* Ceres, Engel.

HELVOET 2 Oct., *v. Dusseldorp* Vlaard., Bat.; *Vink* Voorwaarts, Gibralt.; *Boer* Niessina Beerta, Rouaan.

BROUWERSHAVEN 2 Oct., *v. Bochove* Eva Johanna, Hongk.; *van Geelkerken* Delft, *Lammers van Bueren* Bezoekie en *Prafer* Marya Hilleg., Bat.

FALMOUTH 29 Sept., *Snoek* Jacoba Carol., v. Kamiesch n. Glasgow; *v. d. Meulen* Fanny, v. Penang n. Sunderl.; — 1 Oct. *de Boer* Epimachus, v. Galatz n. Rathmelton.

NEW-CASTLE 30 Sept., *v. d. Meulen* Drie Gezust., Flensb.; *Klein* Concordia, Flensb.; *Staal* Vr. Clara, Elseneur.

DOUVRES 30 Sept., *Doornbosch* Jetskal. Wya, v. Triëst n. Hamb.

PILLAU 30 Sept., *Verlee* Vr. Roelina, Cherbourg; *Visser* Trijntje, Rott.; *Oldenburger* Geppina, Leith; *de Jonge* Helena, Amst.

In lading.

LIVERPOOL 30 Sept., *Kruisinga* Sphynx en *Hooghoudt* Hillechiena, Triest.

Zeilklaar.

GIBRALTAR 15 Sept., *v. d. Wijck* Francisca, v. Triëst n. Antw.; 19 *Zimmerman* Fenna Cath., v. Odessa n. Antw.

LONDEN 30 Sept., *Sprik* Grietina Hillegina, Amst; *Kaspersma* Eendragt, Workum.

NEWCASTLE 30 Sept., *v. d. Meulen* Drie Gezusters en *Klein* Concordia, Flensburg, *Staal* Vr. Clara, Elseneur.

230ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Lijst. No. 15766 *f* 10,000; no. 6097 *f* 2500; no. 5210 *f* 1000; nos. 10088 en 17139 *f* 200; nos. 1362, 2265, 2808, 3414, 5224, 5556, 7351, 7842, 8873, 10624, 13772, 13942, 18164 en 18664 *f* 100. — *8ste Lijst.* No. 14145 *f* 50,000; no. 18392 *f* 1000; no. 16010 *f* 400; no. 12850 en 13568 beide *f* 200; no. 1613, 2630, 4931, 5041, 5144, 5566, 8136, 8361, 9532, 9681, 10112, 11550, 12431, 12486, 14385, 15125, 15883, 19388 en 19612 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *October*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	40 ℔ *f* 3,80
Oude	70 ℔ *f*	Winter	52 ℔ *f* 5,80	- -	42 - - 4,00
N.Oml.1856	68 - 11,65	-	54 - - 6,30	- -	44 - - 4,25
- -	70 - - 12,40	-	56 - - 6,70	BOONEN.	
- -	72 - - 13,50	Zomer	54 - - 6,00	Paardeb.	*f* 6, *f* 7 a *f* 8
- Old.	66 - - 10,65	-	56 - - 6,50		
- -	68 - - 11,40	Knobbe	60 - - 7,10	Gr. Erwt. *f*	
- -	70 - - 12,15	-	62 - - 7,50	Graauwe dito *f*	
- -	- -	HAVER.			
ROGGE.		N. Dikke	36 ℔ *f*	ZADEN, ENZ.	
N. Inl.	62 ℔ *f* 7,40	-	38 - -	Old. Koolz.	*f* 10, *f* 12 a *f* 15
-	64 - - 8,00	-	40 - - 4,00	Oml. dito	*f* 10, *f* 12, *f* 14
-	66 - - 8,60	-	42 - - 4,20		(*f* 15,75
Oude	66 - - 9,20	-	44 - - 4,40	N. Aveelz. *f*	
BOEKWEIT.		-	46 - - 4,60	Zomerzaad	*f* 9 tot *f* 12
N.Gr.Zd.	60 ℔ *f* 6,65	-	48 - - 4,80	G. Mosterdz.	*f* 8 tot *f* 12,25
-	- 62 - - 7,15	-	50 - - 5,00	Lijnzaad *f*	
-	- 64 - - 7,65	N.W. Voer	36 - - 3,35	Dederzaad	*f* $8\frac{1}{2}$ tot *f* 9,25,50,
- Zw.	- 60 - - 6,55	- -	38 - - 3,55		(75
-	- 62 - - 7,05	- -	40 - - 3,75	Gr. Gort	*f* 10,75 tot *f* 11,25
	64 - - 7,55	N. Zw. -	36 - - 3,40	Parel dito	
	- 66 - -	- -	38 - - 3,60	Raapolie per vat	*f* 48,50

Tarwe vond minder vraag, en werd iets lager verkocht. — Rogge aan consumtie in een doen. — Boekweit 10 cent lager afgegeven. — Gerst lusteloos en tot iets lagere prijzen nog met geringen handel. — Dikke en Voerhaver 10 cent lager, Zwarte in een doen. — Boonen meer aan, en vooral in de afwijkende soorten niet dan lager te plaatsen. — Kool- en Zomerzaad slap, en bijna niet in omgegaan. — Gort stil.

ROTTERDAM, 2 *October*. Tarwe: 160 ℔ N. Hoogl. Kl. *f* 455. Boekweit op 140 Rijn *f* 280; N. Holsteinsche *f* 273.

AMSTERDAM, 3 *Oct*. Tarwe tot circa vorige prijzen met goeden handel aan cons.; verkocht: 127, 128 ℔ o. witb. Pools. *f* 530, *f* 535; 128 ℔ n. dito *f* 482; 127 ℔ b. dito *f* 483; 128 ℔ dito *f* 473; 124, 125 ℔ dito *f* 460; 129 ℔ n. Rijn *f* 445; 127 ℔ dito *f* 420; 129 ℔ n. Nassaud. *f* 445; 125 ℔ w. dito *f* 450; 128 ℔ n. Geld. *f* 435; 130 ℔ Kubanka *f* 368; 124 ℔ j Rijn *f* 415; 124 ℔ n. Waard en Groet *f* 410. — Rogge in een doen met weinig handel: 120 ℔ Amst. *f* 285; 118 ℔ Archangel *f* 252. — Gerst in een doen met weinig handel: 101 ℔ Old Winter *f* 220. — Haver prijsh.: 82 ℔ dikke *f* 147; 85 a 90 ℔ per mud Voer *f* 3,90 a *f* 4,50.

Koolzaad op levering van het najaar onveranderd, voorjaar $\frac{1}{2}$ p. vl. hooger, verkocht: Deensch a $79\frac{1}{2}$ p. vl.; op 9 vat in Oct. $85\frac{1}{2}$ p. vl.; April 82 p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 105, 106 ℔ Arch. *f* 320. — Raapolie dadelijk onveranderd, op levering williger: op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50; Nov. *f* 49—*f* 49 a *f* 49.50; Dec. *f* 48,75 a *f* 49,25; Mei 1857 *f* 45,50 a *f* 46. — Lijnolie dadelijk en op levering zeer williger: op 6/w. *f* 42.25; vlieg. *f* 40,75 a *f* 41; Nov. *f* 39,25 a *f* 39,75; Dec. *f* 38,25 a *f* 38,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 46,25; vlieg. *f* 45.

LEEUWARDEN, 3 *September*. De aanvoeren zoo van Tarwe als Haver waren heden grooter dan de vorige week, van de andere graansoorten was de aanvoer middelmatig. Voor Nieuwe Tarwe bestond goede kooplust: de beste soorten van *f* 13,00 tot *f* 14,00 en de ordinaire van *f* 11,00 tot *f* 11,50, *f* 12,00. Nieuwe Roode puike *f* 13,25,50 en ordinaire van *f* 11.50 tot *f* 12,50. — Rogge in de buitenl. soorten ruimer aangeboden en daarvoor minder kooplust, Archangel *f* 8,70,75, Nieuwe Inl. in de zware soorten weinig ter veil, *f* 8,65 tot *f* 9,10. — Boekweit ongeveer als voren met goede kooplust, Vries. Zand *f* 8,10,50, Veen *f* 7,70,90. — Winter-Gerst minder begeerd en alleen voor pelderij gekocht, *f* 5,75 *f* 6,50, ligtere soorten *f* 5,00 tot *f* 5,50. — Zomer-Gerst weinig ter veil, *f* 5,25,65. — Nieuwe Haver iets lager traag afgaande, Fijne *f* 4,25,60. Voer *f* 3,70, *f* 4,00 en ligtere soorten pro rato. De kwaliteit was merkelijk beter.

LONDEN, 1 *Oct*. De graanmarkt was heden zeer weinig bezocht, ten gevolge waarvan de handel in alle soorten beperkt en de notering onveranderd als eergisteren bleef.

Van den 3den. Granen iets vaster bij weinig handel.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *October*. Wegens den geringen aanvoer, geen prijs te bepalen.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *October*. Het ter markt gebragte vee, zoowel varkens als schapen, was zoo gering, dat er geene prijzen kunnen worden genoteerd, doordien er bijna niets is verhandeld.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 3 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{2}$, $62\frac{3}{4}$, $62\frac{5}{8}$; Dito Dito 3 pCt. $74\frac{5}{8}$, $74\frac{3}{4}$, $74\frac{3}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $93\frac{7}{8}$, 94, 94; Handelmaatsch. $4\frac{1}{2}$ pCt. 132; Aand. Rijn-Spoorw. $4\frac{1}{2}$ pCt. 99. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{3}{4}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{1}{8}$, $24\frac{1}{4}$, $24\frac{1}{8}$; Dito 3 pCt. $42\frac{1}{8}$, $42\frac{1}{4}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $38\frac{5}{16}$, $38\frac{9}{16}$, $38\frac{1}{2}$; Amort. Schuld $6\frac{9}{16}$, $6\frac{5}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 44, $44\frac{3}{16}$, $44\frac{1}{8}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{1}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $102\frac{1}{4}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $91\frac{3}{4}$, $91\frac{7}{8}$; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $84\frac{3}{4}$, $84\frac{7}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $84\frac{3}{8}$; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. $82\frac{1}{2}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. $78\frac{1}{4}$; Aand. m. Loting 500 fl. *f* $154\frac{1}{4}$, *f* $154\frac{1}{2}$.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. $74\frac{7}{8}$, $75\frac{1}{4}$, $75\frac{1}{8}$; Dito Nation. 5 pCt. $76\frac{3}{8}$, $76\frac{3}{4}$, $76\frac{9}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{7}{8}$, $39\frac{1}{16}$, $38\frac{15}{16}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{7}{8}$, $39\frac{1}{16}$, $38\frac{15}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $84\frac{1}{4}$, $84\frac{3}{4}$, $84\frac{9}{16}$; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 315; Pruiss. Dito *f* 206, *f* 207; Amerik. Bank-Act. $1\frac{5}{16}$; Braz. 5 pCt. $98\frac{1}{4}$; Mexik. $21\frac{1}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Dito Onb. $21\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$; Gren. $21\frac{1}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onb. $21\frac{1}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Ecuador Onb. $14\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Venez. $33\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{4}$; Dito Onb. $33\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $93\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Dito 6de Serie 95, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$.

Holl. fondsen waren heden iets vaster, bij eenige affaire in Integralen. — In vreemde effecten was de stemming over het algemeen gunstig, bij zeer levendigen handel in Oostenr. en 5 pCts. Russ. bij *Stieglitz*. — Het geld op Beleening en Prolongatie was heden ter beurze zeer ruim; in beiden werd het a $\frac{1}{2}$ pCt. lager dan gisteren aangeboden.

Spaansche Cred. *f* 68, *f* 69, *f* $68\frac{1}{2}$; Aand. Beijersche Spoorw. *f* $33\frac{1}{2}$, *f* $34\frac{1}{2}$; 7 pCts. Illinois Central $86\frac{3}{4}$, $87\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleen. $4\frac{1}{2}$; Prolong. 5, $\frac{1}{2}$, 5; Disc. $4\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $62\frac{5}{8}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{1}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $38\frac{1}{2}$; Metall. 5 pCt. $75\frac{1}{8}$.

ADVERTENTIEN.

VINDICAT ATQUE POLIT.

STUDENTEN-
CONCERT,
op **DINGSDAG den 7den October 1856**, des avonds te $6\frac{1}{2}$ uur, in de ***HARMONIE***.

*** Volgens besluit van Heeren CURATOREN der HOOGESCHOOL, zal de **AKADEMISCHE BIBLIOTHEEK** voortaan des **WOENSDAGS** van **2 tot 4 uur** openstaan, en **niet** meer des **Maandags** en **Donderdags** op gelijke uren.

Bij voortduring is de BIBLIOTHEEK **dagelijks** van **12 tot 2 uur** TOEGANKELIJK.

GRONINGEN, 30 September 1856.

W. A. ENSCHEDÉ,
Bibliothecaris.

Reciteer-Collegie „*LULOFS*".

OPENLIJKE VOORDRAGT

voor H.H. LEDEN met hunne DAMES, op MAANDAG den 13den October 1856, in den SCHOUWBURG.

Iemand, vóór dien tijd nog Lid wenschende te worden, vervoege zich bij

J. B. HUBER,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

N. M. FERINGA
met
R. E. VERSTEEG.

ZEIJST, 2 October 1856.

Verzoeke deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Getrouwd:

J. PICCARDT
met
A. C. KOPPIUS.

BLIJHAM, 30 September 1856.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

R. REIJNDERS, Sz.,
Civiel Ingenieur,
met
G. MEURSINGE.

EEXT, 30 September 1856.

*** VISVLIET, 3 October 1856. Gisteren avond te half acht uur overleed mijn waarde Vader LUITJEN MEINDERTS TERPSTRA, in den ouderdom van 86 jaren en 9 maanden.

R. L. TERPSTRA.

*** NIEKERK, 3 October 1856. Heden overleed, in den ouderdom van ruim een jaar, ons eenigst Zoontje ADRIES.

G. A. OLTHOFF.
M. M. KRIJTHE.

Eenige kennisgeving.

LEESINRIGTING.

De ondergeteekende heeft het **vierde supplement** op den **CATALOGUS** zijner **LEESINRIGTING** uitgegeven, 't welk voor de abonnés gratis verkrijgbaar is.

Deze Leesinrigting telt thans ruim **2300** nommers, in **vier** verschillende **talen**.

Prijs van een abonnement *f* 1,50 per kwartaal.

GRONINGEN, 1 October 1856.

K. DE WAARD.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is van de pers gekomen:

VROUWENLEVEN;

BEELDEN, GROEPEN EN TEEKENINGEN,

OTTILIE WILDERMUTH

NAGESCHETST
DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Met Vignet. **Prijs *f* 2.50.**

»Reeds lang, zegt de schrijfster in haar voorberigt, voordat ik ooit van eene *innere Mission* hoorde spreken, is de gedachte bij mij opgekomen, hoe wenschelijk en noodig het zijn zou, dat wij ook in Christenlanden apostels en predikers der tevredenheid hadden om aan de armen, hulpbehoevenden en in het algemeen aan alle door het lot stiefmoederlijk bedeelden de liefste zijden van hunnen toestand aan te wijzen en de oude waarheid, dat ieder de schepper van zijn eigen geluk is, in het licht des geloofs gelouterd en verhelderd voor te stellen."

Als eene bijdrage tot zulk eene zending der tevredenheid heeft de begaafde schrijfster een boekdeel in het licht gegeven, 't welk in onze taal onder bovenstaanden titel is nageschetst.

Notificatie.

De GECOMMITTEERDE SCHEPPERS van het **SCHARMER-ZIJLVEST** gedenken, op **Woensdag den 8sten October aanstaande**, de **SCHOUWING** te doen over den **Reitdiepsdijk** en de **Afwateringen of Maren**, in gevolge de Publicatie, daarvoor aangeslagen ter plaatse waar zulks gebruikelijk is.

GRONINGEN, 30 September 1856.

Namens dezelve,
De Secretaris;
R. P. CLEVERINGA, Jz.

Op Dingsdag den 7den October

e.k., des middags te 12 uur, zal, in de Visscherstraat te *Groningen*, worden verkocht: eene partij **AFBRAAK**, bestaande in: RAAMS, KOZIJNS, DEUREN, GEBINDTEN, EIKEN en GREENEN BALKEN, VLOEREN, STEENEN, PLANKEN, BRANDHOUT, ENZ. ENZ.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Woensdag den 8sten October

1856, des voormiddags te 10 uur en verv., zullen, in het PELSTER GASTHUIS alhier, publiek worden verkocht: eenige **MEUBELAIRE** en andere **GOEDEREN**, BEDDEGOED, KOOKKAGCHEL, **GOUDEN OORIJZER**, **ZILVER** en hetgeen meer te bezien zal zijn des namiddags bevorens van 2–5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris*

BOELDAG,

op WOENSDAG den 8sten en DONDERDAG den 9den October 1856, aan de PASTORIJ te *Midwolda*, precies te één uur, van de **BOEKEN** en **MEUBELEN**, van af heden dagelijks te bezien. Den 1sten dag alleen de BOEKEN, breeder in de *Groninger* en *Provinciale Groninger Couranten* reeds vroeger omschreven. CATALOGUSSEN zijn nog altijd voorhanden bij den Heer DE WAARD, Boekhandelaar te *Groningen*, en bij den Notaris

G. BAKKER.

Groote Najaars-Houtveiling,

onder werkelijke Houtkoopers,

op ZATURDAG den 11den October 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van:

Eene **groote partij VUREN MAATS, OVERMAATS en GREENEN DANTZIGER en RIGASCHE BALKEN**, voorts **JUFFERS**, **KOLDERS**, **DEELEN**, ENZ., ENZ.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

*** Mr. **M. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer M. SICHTERMAN, op ZATURDAG den 18den October 1856, des voormiddags te 10 uur, (om de veelheid der Perceelen aldaan precies te beginnen), ten Huize van den Kastelein HARM EWOLDS BRUGMA, te *Obergum*, publiek te verkoopen:

I. Den EIGENDOM van 14 B., 05 R. Land, gelegen in de Gem. *Bedum*, bij B. C. STUIVINGA onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 85—00.

II. IDEM van 4 B., 85 R. en 10 E. LAND, gelegen onder *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij J. BRUINS en wijlen zijne Ehevr. T. SMID onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 70—00.

III. IDEM van 2 B., 88 R. en 70 E. LAND, gelegen onder *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij P. J. VAN DER MOLEN onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 25—00.

IV. IDEM van 2 B., 03 R. en 20 E. LAND, gelegen te *Tienallinge*, Gem. *Baflo*, bij D. J. STOL en G. L. WIERSEMA, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 24—00.

V. IDEM van 2 B., 29 R. en 70 E. LAND, gelegen onder *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij de Erven T. A. RIPPERDA, Wedw. S. M. SIJBOLTS, onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 22—00.

VI. IDEM van 1 B., 60 R. LAND, gelegen te *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij H. BRUINS onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 20—00.

VII. IDEM van 3 B., 20 R. en 30 E. LAND, gelegen onder *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij B. W. KUIZINGA onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 20—00.

VIII. IDEM van 2 B., 91 R. en 90 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij D. J. BOERMA en T. H. WIERDEMAN, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 20—00.

IX. IDEM van 1 B., 88 R. en 60 E. LAND, gelegen ten Westen aan den Straatweg te *Adorp*, bij P. NANNENBERG en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 20—00.

X. IDEM van 1 B., 61 R. en 40 E. LAND, gelegen op de *Ranumermeeden*, Gem. *Winsum*, bij W. A. HOEKZEMA en J. P. MARTINI, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 18—00.

XI. IDEM van 1 B., 62 R. en 80 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfde Meijerlieden onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 18—00.

XII. IDEM van 1 B., 52 R. en 20 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij J. J. HOMAN en L. H. EBENS, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 18—00.

XIII. IDEM van 1 B., 62 R. en 60 Ell. LAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfde Meijerlieden onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 18—00.

XIV. IDEM van 1 B., 90 R. en 90 Ell. LAND, mede aldaar gelegen, bij H. R. KOLHORN en G. J. DAMHOF, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 16—00.

XV. IDEM van 1 B., 75 R. en 40 Ell. LAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfde Meijerlieden onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 14—00.

XVI. IDEM van 2 B., 95 R. LAND, gelegen onder *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij J. H. HAZEKAMP onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 16—00.

XVII. IDEM van 2 B., 85 R. en 10 Ell. LAND, gelegen te *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij H. R. KOLHORN en G. J. DAMHOF, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 15—00.

XVIII. IDEM van 1 B., 26 R. en 70 Ell. LAND, mede aldaar gelegen, bij J. TALENS en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 15—00.

XIX. IDEM van 1 B., 27 R. en 20 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij H. KNOOP onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 15—00.

XX. IDEM van 1 B., 47 R. en 60 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij A. J. ALDERTS onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 15—00.

XXI. IDEM van 91 R. en 60 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij B. TALENS en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 12—00.

XXII. IDEM van ongeveer 1½ B. LAND, gelegen te *Eenrum*, bij A. R. SPIETS en G. J. TAMMENS, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 10—50.

XXIII. IDEM van 1 B., 65 R. en 20 E. LAND, gelegen op de *Valge*, onder *Obergum*, bij S. W. DIJKENGA en J. J. PIER, Ehel., onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 10—00.

XXIV. IDEM van 1 B., 26 R. en 30 E. LAND, gelegen onder *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij H. TALENS en A. J. ACKES onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 10—00.

XXV. IDEM van 1 B., 35 R. en 80 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfde Meijerlieden onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 9—00.

XXVI. IDEM van 1 B., 28 R. en 60 E. LAND, gelegen onder *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij J. H. HAZEKAMP onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 9—00.

XXVII. IDEM van 97 R. LAND, mede aldaar gelegen, bij P. J. VAN DER MOLEN onder vaste beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 8—00.

XXVIII. IDEM van 90 R. LAND, gelegen onder *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij H. TALENS en A. J. ACKES, Ehel., onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 6—00.

XXIX. IDEM van ongeveer 73 R. LAND, gelegen te *Ranum*, Gem. *Winsum*, bij G. K. BOERMA en T. K. TILLEMA onder vaste, onherroepelijke beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 4—50.

XXX. IDEM van 1 B., 25 R. en 80 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij H. R. KOLHORN en Vrouw in gebruik, 's jaars voor *f* 4—00.

XXXI. IDEM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, gelegen te *Spijk*, bij L. M. FLIKKEMA en G. F. DIJKSTRA onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 9—00.

XXXII. IDEM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE met een Stukje LAND, te samen groot 41 R. en 20 E, gelegen te *Winsumermeeden*, Gem. *Winsum*, bij J. H. WARNKES en Vrouw onder beklemming in gebruik, 's jaars voor *f* 7—00.

XXXIII. IDEM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, gelegen in de Gem. *Bedum*, bij R. KETTEMA in gebruik, 's jaars voor *f* 5—00.

XXXIV. Eene DITO, gelegen te *Obergum*, Gem. *Winsum*, bij W. D. SWIETERS en Vrouw F. J. DE LANGE in gebruik, 's jaars voor *f* 4—00.

XXXV. Eene DITO, gelegen te *Baflo*, bij T. M. JANSEN, Wed. E. P. VENHUIZEN, in gebruik, 's jaars voor *f* 6—00.

XXXVI. Eene DITO, mede aldaar gelegen, bij P. A. KLONT in gebruik, 's jaars voor *f* 5—00.

XXXVII. Eene DITO, mede aldaar gelegen, bij W. J. DIJKHUIS en Vrouw H. J. VINK in gebruik, 's jaars voor *f* 2—25.

XXXVIII. Eene DITO, mede aldaar gelegen, bij J. J. VAN DIJK in gebruik, 's jaars voor *f* 2—25.

XXXIX. Eene DITO, mede aldaar gelegen, bij J. P. KUIPERS in gebruik, 's jaars voor *f* 2—00.

XL. Een DITO, mede aldaar gelegen, bij J. E. SUIKERBAKKER en S. VAN DEN BERG, Ehel., in gebruik, 's jaars voor *f* 2—00.

Nadere INFORMATIËN te bekomen aan 'T HUIS *DE BRAKE*, te *Obergum*, en ten KANTORE van den ondergeteekenden Notaris.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

Op zeer aannemelijke Voorwaarden

TE KOOP OF TE HUUR:

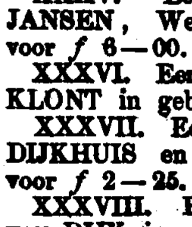

eene **heele SCHUIT**, geteekend no. 4, en eene **halve DITO**, geteekend no. 12, beide in het Veer van **Groningen** op **Streeks**, *vice versa*.

Te bevragen bij H. PLUIMKER, in de Korenstraat.

MAGAZIJN VAN

HAARDEN EN KAGCHELS.

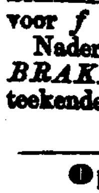

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij ontvangen heeft eene **fraaije sortering** naar den laatsten smaak vervaardigde **KAGCHELS**.

Dezelve vereenigen bij de **fraaije bewerking**, het voordeel eener **nieuwe constructie**, om met **weinig brandstof** veel **warmte** te geven.

GRONINGEN, 3 October 1856.

B. J. G. WOLDRING, O: Ebbingestraat, lett. B no. 122.

Tot het geven van **PRIVATE LESSEN** in de **MODERNE TALEN** beveelt zich beleefdelijk aan

C. VAN VALKENBURG.

Adres: **Zwanenstraat**, no. 41 *a*.

UIT PARIJS ONTVANGEN,

bij G. COPINGA,

aan de Groote Markt: een groote sortering **MODERATEURLAMPEN**, in **Porselein** en **Brons**, die weinig olie behoeven en helder branden, rijke **PENDULES**, fraai **PORSELEIN**, prachtig **KRISTAL**, artikelen van **kunst en smaak**, alsmede voor Huishoudelijk gebruik, welke door netheid van bewerking en goedkoopen prijs aannemelijk zijn. Alsmede in voorraad: **Amerikaansche OVERSCHOENEN** en **echte KOLLMAN'S VILTPANTOFFELS**; PATENT **WASKAARSEN** van N. D. BRANDON, die een helder licht geven en zuinig branden.

HEEREN EN DAMES HORLOGIËN.

I. B. DE BEER, Oude Ebbingestraat, in **Gouden en Zilveren Werken**, berigt door deze, dat hij op nieuw heeft ontvangen, uit de beste Fabrijken, **GOUDEN en ZILVEREN HORLOGIËN**, tot onderstaande billijke prijzen. Voor de Soliede Werken staat hij een jaar in.

GOUDEN CYLINDERS	van *f* 55 en hooger,	
GOUDEN ANCRES	» - 65 »	»
GOUDEN DAMES CYLINDERS	» - 45 »	»
ZILVEREN CYLINDERS	» - 22 »	» enz., enz.

Neemt **OUD GOUD** en **ZILVER** en **OUDE HORLOGIËN** tot **hooge prijzen aan**; rekommandeert zich minzaamst.

J. B. Michiels,

Marmerwerker te *Groningen*, Haddingestraat, no. 210, heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij alhier gevestigd is, en rekommandeert zich tot het **vervaardigen** van **alle soorten** van **MARMEREN KUNSTWERKEN**, zooals PENDULES, SCHOORSTEENMANTELS, KAGCHELSTEENEN, MEUBELBLADEN en al hetgeen in zijn Vak voorkomt; alles naar het Fransch gepolijst en tegen een zeer geringen prijs.

BERIGT.

Aan mijne geachte Begunstigers heb ik de eer te berigten, dat weder gelijk vroegere jaren **best AMSTERD. ST.-NIK.-SUIKERGOED** bij mij is te bekomen; verzoekende vriendelijk gunst en rekommandatie.

GRONINGEN, 4 October 1856.

G. JANSEN,
Koek- en Banketbakker,
Brugstraat, bij de Akerk.

NB. Bij denzelven zijn 2 **GESTOFFEERDE KAMERS te Huur.**

PHOTOGRAPHISCHE PORTRETTEN.

De Photograaf **JOZEF COHEN**, van *'s Hage*, heeft de eer zijne geëerde Begunstigers ter kennis te brengen, dat hij nog slechts **eenige dagen** hier ter Stede vertoeven zal tot het **vervaardigen** van

Photographische Portretten,

en noodigt mitsdien alle Liefhebbers uit, die nog hunne PORTRETTEN door hem willen vervaardigd hebben.

ATELIER: **Groote Krom-elleboog.**

De ondergeteekenden gevoelen zich gedrongen aan hunne Gewestgenooten kennis te geven, dat zij door tusschenkomst van de Heeren DE MOL MONCOURT & WIJNNE, te *Groningen*, als Hoofd-Agenten, en den Heer R. ROMELING, als Correspondent alhier, van de DIRECTIE der **Assurantie-Maatschappij tegen Brandschade te Zutphen, de VOLLE verzekerde Som, zonder eenige korting, binnen acht dagen**, na geledene Brandschade, de eerste op den 14den Maart j.l., en de laatste op den 4/5 dezer maand voorgevallen, ontvangen hebben.

Zij achten zich verpligt hiervan openlijk kennis te geven, ten einde hunne Landgenooten deze Maatschappij, waar tot **zeer billijke premie** kan verzekerd, en op eene **prompte afdoening** in geval van brandschade kan gerekend worden, aan te bevelen.

ZUIDBROEK, 15 September 1856.

B. E. BOTJES.
L. A. SCHREUDER.

LOUIS LEEFSON,

Artiste Coiffeur van *'s Gravenhage*, Spuistraat, no. 22, heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij nog gedurende **veertien dagen** alhier te **bespreken** is voor al hetgeen in zijn **VAK** voorkomt, zoowel **HAARSNIJDEN**, de schoonste **PARUIKEN**, **TOUPETS**, **DAMESSCHEIDINGEN**, op het fraaiste **gewerkt**, waarvan eenige MODELLEN ter **bezigtiging** voorhanden zijn, zoodanig bewerkt, dat men het valsche van het echte niet kan onderscheiden, hebbende met bovenstaande zijne reputatie in de voornaamste Steden van **Holland** gemaakt; voorts voor HAARZIEKTEN, HAARVERWEN in de schoonste donkere kleuren, waarvoor hij heeft medegebragt de fijnste **ELIXIRS**.

NB. FRANSCHE **PARFUMERIËN**, **KAMMEN**, **HAAR-** en alle soorten van **BORSTELS**, **ENZ.** Gelogeerd **Heerestraat**, bij Mej. de Wed. N. DE MULDER.

Eene fatsoenlijke **BURGERDOCHTER**, Prot. Godsd., het **NODEWERK** verstaande, zag zich gaarne als zoodanig geplaatst. Adres onder lett. N aan het BUREAU deser Courant. Brieven *franko*.

De ondergeteekende vraagt

EEN' VLUGGEN LOOPJONGEN,

boven de 14 jaren.

J. A. VAN HASSELT.

Ik ondergeteekende M. ROZENDAAL Jz., te *Tiel*, verklaar bij deze, dat mijne Huisvrouw hevig geleden heeft aan slechte spijsvertering, verstoppingen en hartkloppingen. Na jaren lang geneeskundige hulp te hebben gebruikt, is zij door **DU BARRY'S REVALENTA**, die ik bij den Heer C. HIEBENDAAL alhier gehaald heb, geheel hersteld en kan bij het gebruik van dit heilzame geneesmiddel alle andere spijzen verdragen.

TIEL, 8 September 1856.

M. ROOZENDAAL Jz.

Maag- en onderbuikskwalen, diarrhea, verstoppingen, opgezetheid, spanning, slechte spijsvertering, maagdrukking, winden, pleuris, loomheid, vermoeidheid, slijm, verswakking, hartkloppingen, lusteloosheid en alle andere ziekten die door abnormalen toestand der spijsverteringswerktuigen ontstaan, worden spoedig en zeker genezen door DU BARRY'S kracht en gezondheid herstellend Meel.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. H. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Slochteren*, H. B. HOOGHOUDT; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.